

برق را فقط تولید نکنید، درست تولید کنید

شورای سردبیری

در کشوری که هر تابستان با کمبود برق و هر زمستان با فشار بر شبکه گاز روبه‌روست، ساخت نیروگاه جدید ضروری است؛ اما کافی نیست. بخش مهمی از راه‌حل در نیروگاه‌هایی قرار دارد که همین امروز فعال‌اند و می‌توانند با نوسازی، تعمیرات اساسی و مدیریت بهتر، از همان مقدار سوخت برق بیشتری تولید کنند. اقتصاد انرژی از جایی اصلاح می‌شود که اتلاف را هزینه واقعی بدانیم، نه یک عدد فنی در گزارش‌ها.

سال‌هاست در مواجهه با ناترازی برق، نخستین پاسخ اغلب ساخت نیروگاه تازه بوده است. این پاسخ البته نادرست نیست. رشد جمعیت، توسعه شهرها، گسترش صنعت، افزایش مصرف تجهیزات سرمایشی و توسعه فناوری، همگی نیاز کشور به برق را بیشتر کرده‌اند. اما اگر تمام تمرکز سیاست‌گذار بر توسعه ظرفیت جدید باشد و بهره‌وری واحدهای موجود در حاشیه قرار گیرد، بخشی از منابع ملی همچنان در نیروگاه‌ها هدر خواهد رفت. راندمان نیروگاه، یکی از همان مفاهیمی است که شاید برای افکار عمومی فسی و دور از زندگی روزمره به نظر برسد، اما اثر آن کاملاً ملموس است.

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز
برای کسب و کار آفرینی - روزنامه مدیریتی - اقتصادی

از دلار تا مسکن؛ تفاهم ایران و آمریکا چه اثری بر بازارها دارد؟

با مطرح شدن تفاهم نامه ایران و آمریکا، نگاه‌ها به بازارهای دلار، مسکن و خودرو دوخته شده است. یک کارشناس اقتصادی معتقد است که اجرای این تفاهم نامه می‌تواند با کاهش انتظارات تورمی، ثبات نرخ ارز و بهبود فضای سرمایه‌گذاری، آرامش نسبی را به بازارها بازگرداند. مرتضی دلخوش در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: تفاهم‌نامه‌ای که بین ایران و آمریکا امضا...

صرفه‌جویی از لوله‌ها شروع می‌شود

نشت صفر در شبکه گاز

فرصت امروز: وقتی از ناترازی گاز سخن گفته می‌شود، توجه بیشتر مردم به مصرف بالای خانگی، کمبود گاز برای صنایع یا محدودیت نیروگاه‌ها در زمستان جلب می‌شود. اما بخشی از مسئله پیش از آنکه گاز به خانه، کارخانه یا نیروگاه برسد، در دل شبکه انتقال و توزیع شکل می‌گیرد. گازی که از لوله‌ها، ایستگاه‌ها و تجهیزات فرسوده نشت می‌کند، نه به صنعت می‌رسد، نه خانه‌ای را گرم می‌کند و نه برای تولید برق مصرف می‌شود. خبر کاهش نشت گاز در برخی استان‌ها تا سطح صفر، در ظاهر یک دستاورد فنی و محلی است. اما اگر این تجربه به یک روند ملی تبدیل شود، می‌تواند اثر اقتصادی مهمی داشته باشد. زیرا در کشوری که هر زمستان برای تامین گاز صنایع و نیروگاه‌ها با فشار روبه‌روست، جلوگیری از هدررفت گاز به اندازه افزایش تولید آن اهمیت دارد. ارزان‌ترین منبع انرژی، انرژی‌ای است که پیش از مصرف هدر نمی‌رود. هر مترمکعب گازی که از شبکه نشت نکند...

بازار خودرو در بن بست انحصار

مدیریت و کسب و کار

تحویل یک روزه سفارشات؛ مزیتی طلایی برای فروشگاه‌های آنلاین

این روزها مردم حساسی به خرید اینترنتی عادت کرده‌اند. خب این مدل از خرید تجربه‌ای تازه و صدالبته بی‌دردسر محسوب می‌شود. شما بدون اینکه در هوای گرم تابستان یا سرمای دیوانه‌کننده زمستان از خانه بیرون بروید، دست روی دست گذاشته و فقط با مشاهده میلیون‌ها محصولات در خرده‌فروشی‌های آنلاین سفارش‌تان را ثبت می‌کنید. البته در این میان یک مشکل اساسی وجود دارد: زمان تحویل سفارشات.

خیلی وقت‌ها فروشگاه‌ها اصلاً تعهدی در قبال تحویل سریع سفارشات به مشتری ندارند. این دقیقاً همان نکته‌ای است که مردم سراسر دنیا را نسبت به خرید حضوری امیدوار نگه داشته است. خب در حالت کلاسیک شما با مراجعه به فروشگاه‌ها در همان لحظه امکان خرید محصولات را دارید. با این حال خرید از آمازون یا حتی علی بابا نیز چند روز شما را در انتظار خواهد گذاشت. تازه این در صورتی که سفارش شما درست ارسال شد و در مسیر آسیب ندیده باشد. فکر می‌کنم...

برق را فقط تولید نکنید، درست تولید کنید

مشوق‌های مالی، امکان فروش برق با قیمت قابل پیش‌بینی و استفاده از منابع بازار سرمایه می‌تواند به این مسیر کمک کند. بخش خصوصی نیز می‌تواند نقش مهمی ایفا کند، اما فقط زمانی که بتواند آینده پروژه را محاسبه کند. سرمایه‌گذار نیاز دارد بدانند سرمایه‌گذاری او چه بازدهی دارد، قراردادش پایدار است و تصمیم‌های ناگهانی، محاسبات اقتصادی پروژه را برهم نمی‌زند.

برق، گاز و صنعت یک زنجیره‌اند

نمی‌توان مسئله برق را جدا از گاز و صنعت دید. در زمستان، مصرف خانگی گاز بالا می‌رود و نیروگاه‌ها و صنایع با محدودیت روبه‌رو می‌شوند. در تابستان، مصرف برق اوج می‌گیرد و فشار بر نیروگاه‌ها افزایش می‌یابد. هر ضعف در یکی از این حلقه‌ها، به حلقه دیگر منتقل می‌شود. اگر نیروگاه راندمان بالاتری داشته باشد، گاز کمتری مصرف می‌کند. اگر گاز کمتری در نیروگاه مصرف شود، سهم بیشتری به صنعت می‌رسد. اگر صنعت با محدودیت کمتر مواجه شود، تولید و صادرات آسیب کمتری می‌بیند. این پیوند نشان می‌دهد که بهبود راندمان نیروگاه‌ها فقط یک موضوع فنی نیست؛ بخشی از سیاست صنعتی کشور است.

اقتصاد انرژی باید از نگاه جزیره‌ای فاصله بگیرد. برق، گاز، صنعت، محیط‌زیست و بودجه، همه به هم متصل‌اند. تصمیمی که در اتاق کنترل نیروگاه گرفته می‌شود، ممکن است در قیمت کالا، تولید کارخانه و حتی کیفیت هوای شهرها اثر بگذارد.

بهره‌وری؛ همان نیروگاهی که دیده نمی‌شود

گاهی بهترین نیروگاه، نیروگاهی است که ساخته نمی‌شود؛ زیرا با کاهش اتلاف و افزایش بهره‌وری، نیاز به ساخت آن کمتر شده

و رسانه‌ای نباشند، اما در عمل می‌توانند سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر به شبکه کمک کنند. **نیروگاه فرسوده، هزینه پنهان اقتصاد** بخش قابل توجهی از نیروگاه‌های کشور سال‌هاست در مدار بهره‌برداری قرار دارند. طبیعی است که تجهیزات آنها به مرور فرسوده شوند، راندمان کاهش یابد و هزینه نگهداری بالا برود. نیروگاهی که نیازمند تعمیرات اساسی است اما به دلیل کمبود منابع یا نبود برنامه روشن نوسازی نمی‌شود، در واقع هر روز بخشی از سرمایه ملی را می‌سوزاند.

هزینه این فرسودگی فقط در صورت‌های مالی نیروگاه دیده نمی‌شود. اثر آن به صنایع، خانوارها، محیط‌زیست و بودجه عمومی منتقل می‌شود. وقتی نیروگاه برای تولید برق بیشتر، سوخت بیشتری مصرف می‌کند، فشار بر شبکه گاز بالا می‌رود. وقتی گاز کم می‌آید، صنایع محدود می‌شوند. وقتی صنعت محدود می‌شود، تولید، اشتغال و صادرات آسیب می‌بیند.

اگر کمبود گاز با سوخت مایع جبران شود، هزینه‌های زیست‌محیطی و بهداشتی نیز اضافه می‌شود. آلودگی هوا فقط یک مسئله محیط‌زیستی نیست؛ هزینه درمان، کاهش بهره‌وری نیروی کار و افت کیفیت زندگی را نیز افزایش می‌دهد. به همین دلیل، نوسازی نیروگاه‌ها باید به عنوان بخشی از سیاست اقتصادی و اجتماعی دیده شود، نه فقط یک پروژه صنعتی.

سرمایه‌گذاری در بهره‌وری، پروژه کم‌صد اما ضروری

در سیاست‌گذاری اقتصادی، معمولاً پروژه‌های بزرگ بیشتر دیده می‌شوند. ساخت نیروگاه تازه، افتتاح سد، توسعه پالایشگاه یا

یکی از پرسش‌های مهم این است که چرا سرمایه‌گذاری در افزایش راندمان با سرعت کافی انجام نمی‌شود. پاسخ تا حد زیادی به ساختار اقتصادی برق بازمی‌گردد. وقتی قیمت برق و سوخت به‌گونه‌ای تعیین شود که صرفه‌جویی برای نیروگاه یا سرمایه‌گذار مزیت اقتصادی مشخصی ایجاد نکند، طبیعی است که انگیزه نوسازی کاهش یابد.

باید سازوکاری ایجاد شود که نیروگاهی که مصرف سوخت خود را کاهش می‌دهد یا راندمان را بالا می‌برد، از بخشی از منافع آن بهره‌مند شود. قراردادهای بهینه‌سازی، تضمین خرید برق،

اقتصاد ایران پس از تفاهم؛ فرصتی برای اصلاح خطاهای گذشته

تفاهم را تهدید می‌کند.

وی درباره فرصت‌های ایجادشده نیز گفت: در مقابل، فرصت‌هایی هم وجود دارد؛ ما در شرایطی به یک تفاهم موقت رسیدیم که کشور با نوعی محاصره در تجارت دریایی مواجه شده بود. همان‌طور که رئیس‌جمهور نیز اشاره کردند، برخی کالاهای راهبردی، به‌ویژه در حوزه مواد غذایی، به‌راحتی وارد کشور نمی‌شد. رضوی‌پور افزود: باید از این فرصت استفاده کرده و بلافاصله ذخایر استراتژیک کشور در حوزه کالاهای اساسی را تقویت کنیم. همچنین لازم است مسیرهای جایگزین برای تامین پایدار نهاده‌ها و کالاهای ضروری فراهم شود.

این کارشناس اقتصادی توضیح داد: در شرایطی که احتمال بازگشت محاصره دریایی وجود دارد، ایران باید درگاه‌های جایگزین برای ورود کالاهای استراتژیک ایجاد کند. مسیرهای ریلی از شمال شرق کشور به آسیای میانه و چین باید تقویت شود. تجارت با شمال غرب از مسیر ترکیه نیز باید توسعه یابد. همچنین مسیر تجارت از دریای خزر و به‌ویژه تجارت زمینی با پاکستان باید با سرعت و جدیت بیشتری تقویت شود تا امکان دور زدن محاصره دریایی فراهم شود.

این تحلیلگر اقتصادی تاکید کرد: این اقدامات نباید صرفاً با نگاه کوتاه‌مدت انجام شود، بلکه باید رویکرد میان‌مدت و بلندمدت داشته باشیم. سرمایه‌گذاری در این حوزه حتی اگر جنگ جدیدی هم رخ ندهد، به پایداری تجارت کمک خواهد کرد و همین پایداری، خود نوعی بازدارندگی در برابر جنگ احتمالی آینده ایجاد می‌کند.

شده، یک توافق‌نامه حقوقی آرام‌آور نیست، بلکه یک تفاهم‌نامه است که بار حقوقی مشخصی ندارد و طرفین را ملزم به رعایت کامل مفاد خود نمی‌کند. به همین دلیل، این احتمال وجود دارد که طرف مقابل به‌راحتی از چارچوب تفاهم‌نامه خارج شده و از تعهدات خود عدول کند.

رضوی‌پور ادامه داد: این مسئله تبعات متعددی برای اقتصاد ایران دارد. نخست اینکه این احتمال وجود دارد که پس از عبور آمریکا و اروپا از شرایط بحرانی حوزه انرژی و پس از ایجاد گشایش در تامین مجدد ذخایر راهبردی نفت، طرف مقابل دوباره وارد فاز تهاجمی شود که این ریسک کاملاً جدی و محتمل است.

وی تصریح کرد: همان‌طور که رئیس‌مجلس نیز در یکی از اظهارات خود اشاره داشت، برنده این یادداشت تفاهم طرفی است که از این فرصت برای آماده‌تر شدن برای دور احتمالی بعدی تقابل استفاده کند. به‌هیچ‌وجه نباید بر پایدار ماندن این شرایط باطمینان کامل حساب باز کرد، مگر اینکه از این فرصت برای تقویت آمادگی داخلی بهره ببریم.

تهیدبدها و فرصت‌های یادداشت تفاهم اسلام آباد برای اقتصاد ایران این تحلیلگر اقتصادی با بیان اینکه تهدیدهای موجود ایجاد مختلفی دارند، افزود: از احتمال وقوع مجدد درگیری گرفته تا تقویت ذخایر انرژی طرف مقابل و همچنین احتمال خلف وعده در مواردی مانند آتش‌بس جنوب لبنان، بازنگرداندن پول‌های بلوکه‌شده ایران و همچنین تشکیل نشدن صندوق سرمایه‌گذاری برای جبران خسارات جنگ همگی مواردی است که این یادداشت

راندمان یعنی چه سهمی از سوخت مصرف‌شده به برق تبدیل می‌شود. هرچه این سهم بیشتر باشد، گاز کمتری برای تولید برق مصرف می‌شود، نیاز به سوخت مایع کاهش می‌یابد، هزینه تولید پایین‌تر می‌آید و فشار کمتری بر شبکه انرژی وارد می‌شود.

به زبان ساده، افزایش راندمان یعنی برق بیشتر از سوخت کمتر. در اقتصادی که با محدودیت گاز، کمبود برق و هزینه بالای تامین انرژی روبه‌روست، این موضوع نباید فقط یک شاخص فنی باشد؛ باید به یک اولویت ملی تبدیل شود.

ناترازی فقط کمبود ظرفیت نیست

ناترازی برق معمولاً به این معنا تعبیر می‌شود که مصرف از تولید بیشتر شده است. اما واقعیت این است که ناترازی فقط از کمبود ظرفیت تولید ناشی نمی‌شود. بخشی از آن به ضعف شبکه، فرسودگی تجهیزات، اتلاف در انتقال و توزیع، مصرف غیر کارآمد و راندمان پایین برخی نیروگاه‌ها بازمی‌گردد. اگر یک نیروگاه با راندمان پایین کار کند، برای تولید مقدار مشخصی برق، سوخت بیشتری مصرف می‌کند. این سوخت می‌توانست در زمستان به صنعت برسد، در شبکه گاز ذخیره شود یا جایگزین استفاده از سوخت مایع شود. بنابراین کاهش بهره‌وری نیروگاه فقط مسئله خود نیروگاه نیست؛ مسئله کل زنجیره انرژی کشور است.

هر درصد افزایش راندمان، در مقیاس ملی می‌تواند اثر قابل توجهی داشته باشد. این افزایش ممکن است از طریق نوسازی توربین‌ها، بهبود سیستم‌های کنترل، تعمیرات اساسی، استفاده از فناوری‌های جدید یا ارتقای واحدهای موجود حاصل شود. شاید این اقدامات به اندازه افتتاح یک نیروگاه بزرگ، چشمگیر

کارشناس اقتصادی با اشاره به اینکه عبور از بحران اخیر به معنای پایان مشکلات اقتصاد ایران نیست، معتقد است: رشد نقدینگی، ناترازی صندوق‌های بازنشستگی، فرار مالیاتی و ناکارآمدی دولت همچنان پابرجاست و اگر اصلاحات ساختاری با تصمیم‌گیری‌های فوری همراه نباشد، دستاوردهای احتمالی تفاهم اسلام‌آباد نیز پایدار نخواهد بود.

به گزارش ایرنا امضای یادداشت تفاهم اسلام آباد به باور کارشناسان اقتصادی بیش از آنکه نقطه پایانی بر یک بحران سیاسی باشد، فرصت محدودی برای آماده‌سازی اقتصاد در برابر شوک‌های احتمالی آینده است؛ در شرایطی که تهدید بازگشت تنش‌های منطقه‌ای، اختلال در تجارت و تداوم مشکلات ساختاری اقتصاد ایران همچنان پابرجاست، سیاست‌گذاران اقتصادی با دو مأموریت مهم‌زمان روبه‌رو هستند؛ از یک‌سوی باید ذخایر راهبردی و مسیرهای جایگزین تجارت را تقویت کنند و از سوی دیگر اصلاحات عمیق داخلی را پیش ببرند زیرا بدون اصلاح نظام مالیاتی، مهار نقدینگی، کاهش ناکارآمدی دولت و پرهیز از تصمیمات شتاب‌زده، حتی پایدار ماندن توافق نیز الزاماً به رشد پایدار اقتصادی منجر نخواهد شد. در چنین شرایطی، کیفیت سیاست‌گذاری بیش از هر زمان دیگری تعیین‌کننده خواهد بود.

حسین رضوی‌پور تحلیلگر اقتصادی، در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایرنا درباره فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌روی اقتصاد ایران پس از توافق اخیر معتقد است: مهم‌ترین تهدیدی که پیش روی اقتصاد کشور قرار دارد و البته مسبق به سابقه نیز هست، خطر خلف وعده از سوی طرف مقابل است. باید توجه داشت آنچه امضا

است. این جمله شاید در نگاه نخست اغراق‌آمیز به نظر برسد، اما منطق اقتصادی روشنی دارد. هر مغالاتی که از طریق بهینه‌سازی به دست می‌آید، همان قدر برای شبکه ارزش دارد که مغالوات تولیدشده از نیروگاه جدید.

بهره‌وری، نیروگاهی است که دودکش ندارد، زمین اشتغال نمی‌کند و سوخت تازه نمی‌خواهد. اما اثرش واقعی است. کاهش مصرف سوخت، کاهش هزینه، افزایش پایداری شبکه و کاهش آلودگی، همه از نتایج آن هستند. کشوری که با محدودیت منابع مالی و فشار بر زیرساخت‌های انرژی روبه‌روست، نمی‌تواند از این ظرفیت چشم‌پوشی کند. نوسازی نیروگاه‌ها باید به اندازه ساخت نیروگاه‌های تازه در اولویت باشد.

جمع‌بندی؛ پیش از ساختن، بهینه کنید

برق را فقط نباید تولید کرده، باید درست تولید کرد. افزایش ظرفیت جدید ضروری است، اما بخش مهمی از مسیر عبور از ناترازی، در افزایش بهره‌وری نیروگاه‌های موجود قرار دارد. هر درصد افزایش راندمان، یعنی سوخت کمتر، هزینه کمتر، آلودگی کمتر و برق بیشتر. اگر سیاست انرژی کشور بخواهد پایدار، اقتصادی و قابل اتکا باشد، باید به جای تمرکز صرف بر پروژه‌های بزرگ، به پروژه‌های کم‌صدای بهره‌وری نیز توجه کند. تعمیرات اساسی، نوسازی توربین‌ها، بهبود کنترل، کاهش اتلاف و اصلاح مشوق‌های اقتصادی، شاید تیرهای پررنگ‌تری نباشند، اما می‌توانند آینده شبکه انرژی را تغییر دهند. ناترازی برق فقط با سیمان و فولاد حل نمی‌شود. گاهی راه‌حل، در همان نیروگاهی است که سال‌هاست کار می‌کند، فقط باید بهتر کار کند.

به الگوی سال‌های گذشته و تکرار اشتباهات استراتژیک بازخواهیم گشت.

خطای سیاست‌گذاری می‌تواند دستاوردهای اقتصادی توافقی را خنثی کند

وی درباره بزرگ‌ترین خطای سیاست‌گذاری که می‌تواند دستاوردهای اقتصادی توافقی را خنثی کند، بیان کرد: مهم‌ترین خطا، تصمیم‌گیری بدون بررسی دقیق پیامدهاست؛ موضوعی که متأسفانه در آن سابقه طولانی داریم. برای مثال، سیاست حذف ارز ترجیحی در اصل سیاست درستی بود، اما نحوه اجرای آن اشکالات جدی داشت. این سیاست تا تأخیر اجرا شد و زمانی عملیاتی شد که جامعه از نظر فشار اقتصادی در شرایط بسیار شکننده‌ای قرار داشت.

وی افزود: حتی اکنون نیز تفاوت معناداری میان قیمت برخی کالاها در شبکه کالابرگ و خارج از آن مشاهده می‌شود زیرا افزایش تقاضای ناشی از توزیع کالابرگ به‌درستی پیش‌بینی نشده بود و مطالعات کارشناسی کافی پیش از اجرای این سیاست صورت نگرفت.

رضوی‌پور در پایان گفت: مطالعه دقیق تبعات هر اصلاح اقتصادی پیش از اجرا، مسئله‌ای حیاتی است. متأسفانه نه فقط در این دولت بلکه در دولت‌های مختلف، پیش از اجرای اصلاحات اقتصادی، مطالعات کارشناسی عمیق و کافی انجام نشده و معمولاً پس از تصمیم‌گیری با تبعات و چالش‌های آن مواجه شده‌ایم. این به نظر من یکی از بزرگ‌ترین ضعف‌های سیاست‌گذاری اقتصادی در کشور است.

عبور از بحران جنگ به معنای حل مشکلات اقتصاد ایران نیست

رضوی‌پور درباره چشم‌انداز رشد پایدار اقتصاد ایران پس از توافق پاسخ داد: اقتصاد ایران علاوه بر بحران‌های بیرونی، با بحران‌های جدی درون‌زا نیز مواجه است. بنابراین، عبور از بحران جنگی فعلی به‌تنهایی به معنای حل مشکلات اقتصاد ایران نخواهد بود. در ماه‌های گذشته، حتی پیش از جنگ، شاهد رشد قابل توجه نقدینگی و پایه پولی بودیم. از سوی دیگر، کشور با ناترازی صندوق‌های بازنشستگی و تامين اجتماعی، ناکارآمدی بنگاهداری دولتی و معایب‌های گسترده مالیاتی روبه‌رو است.

این تحلیلگر اقتصادی تصریح کرد: حجم فرار مالیاتی و معایب‌های مالیاتی در کشور به حدی است که گاهی معادل چند برابر درآمد نفتی پیش‌بینی‌شده در بودجه برآورد می‌شود. در چنین شرایطی، باید هرچه سریع‌تر به سمت اصلاحات اساسی در ساختار اقتصادی حرکت کنیم.

وی افزود: البته این اصلاحات نباید فشار را بر اقشار آسیب‌پذیر وارد کند. فشار باید متوجه گروه‌هایی باشد که تاکنون از رانت بهره‌مند بوده‌اند یا با پنهان کردن درآمدهای خود از پرداخت مالیات فرار کرده‌اند. این گروه‌ها باید زیر چتر نظام مالیاتی قرار گیرند.

رضوی‌پور تاکید کرد: شفاف‌سازی اقتصادی در چارچوب نظام مالیاتی مبتنی بر مجموع درآمد باید با سرعت در دستور کار قرار گیرد. این اقدامات زیرساخت‌های اقتصاد کشور را اصلاح می‌کند و بدون آنها، حتی اگر فرض کنیم این تفاهم‌نامه پایدار بماند، باز هم

خبرنامه

اختلالات بانکی چه زمانی برطرف می‌شود؟

در حالی که طی هفته‌های اخیر بانک مرکزی، شورای هماهنگی بانکها و شرکت خدمات انفورماتیک بارها از رفع تدریجی اختلالات بانکی خبر داده‌اند، گزارش‌های میدانی و پیام‌های مخاطبان نشان می‌دهد مشتریان برخی بانک‌ها همچنان با مشکلاتی در استفاده از خدمات بانکی مواجه‌اند؛ موضوعی که پرسش‌هایی را دربارهٔ زمان دقیق بازگشت کامل خدمات ایجاد می‌کند.

به گزارش ایسنا، حدود دو هفته از آغاز اختلالات گسترده در برخی بانک‌های کشور به دلیل حمله سایبری می‌گذرد، اختلالی که ابتدا در بانک‌های ملی، صادرات، تجارت و توسعه صادرات بروز کرد و در روزهای نخست، دسترسی بخشی از مشتریان به خدمات بانکی را با مشکل مواجه ساخت. در همان روزهای ابتدایی نیز اطلاعیه‌های مختلفی از سوی بانک‌ها و نهادهای مسئول منتشر شد که علت بروز مشکل را حمله سایبری یا اختلال در زیرساخت‌های ارتباطی عنوان کردند. پس از آن بانک مرکزی و شورای هماهنگی بانک‌ها بارها اعلام کردند که اطلاعات و سپرده‌های مردم در امنیت کامل قرار دارد و روند بازگردانی خدمات در حال انجام است. همچنین خدمات پایه مبتنی بر کارت نیز به تدریج به مدار بازگشت؛ با این حال مسئله‌ای که اکنون مطرح است نه اصل وقوع اختلال، بلکه زمان پایان کامل آن است. طی روزهای گذشته اطلاعیه‌های مختلفی با مضمون «در حال رفع شدن»، «به زودی برطرف می‌شود» و «رف تدریجی مشکلات» منتشر شده، اما هنوز جدول زمانی مشخصی برای بازگشت کامل همه خدمات اعلام نشده است.

آخرین اطلاع‌رسانی شرکت خدمات انفورماتیک نیز از رفع اختلال خدمات کارت‌محور و بازگشت شرایط به وضعیت عادی خبر داد، اما برخی مشتریان همچنان از مشکلات مربوط به برخی خدمات بانکی، کندی یا اختلال در بخشی از سرویس‌ها و دشواری انجام برخی عملیات غیرحضورى گلابه دارند. یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم به تعهدات مالی روزمره بازمی‌گردد، چک‌هایی که سررسید آن‌ها فرا رسیده، اقساط تسهیلات، پرداخت‌های تجاری و سایر تعهدات بانکی از جمله مواردی هستند که در صورت اختلال در دسترسی به خدمات بانکی می‌توانند برای مشتریان تبعات مالی و اعتباری ایجاد کنند. بانک مرکزی در روزهای اخیر تلاش کرد بخشی از این نگرانی را کاهش دهد و اعلام کرد مشتریانی که به دلیل اختلالات بانکی در ایفای تعهدات خود با مشکل مواجه شده‌اند، نباید بابت آثار ناشی از این شرایط از جمله مسائل مرتبط با چک‌ها و سوابق اعتباری نگران باشند. با این حال هنوز جزئیات اجرایی و زمان‌بندی رفع کامل مشکلات به صورت شفاف تشریح نشده. به طور کلی شائبه‌های موجود در فضای مجازی نیز باعث می‌شود صرف اعلام اینکه «مشکل در حال رفع شدن است» برای افکار عمومی کافی نباشد. شبکه بانکی به دلیل ارتباط مستقیم با معیشت روزمره مردم و فعالیت‌های اقتصادی، نیازمند اطلاع‌رسانی مستمر، دقیق و زمان‌بندی‌شده است؛ به ویژه زمانی که اختلالات از چند روز فراتر رفته و به هفته‌ها می‌رسد. اکنون پرسش اصلی بسیاری از مشتریان این نیست که علت اختلال چه بوده، بلکه می‌خواهند بدانند چه زمانی تمامی خدمات بانکی به صورت کامل و پایدار به وضعیت عادی بازمی‌گردد.

نقش مهم گلخانه‌ها در مدیریت منابع در شرایط بحران و جنگ

رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با تاکید بر نقش گلخانه‌ها در مدیریت بحران آب و انرژی گفت: اکنون بیش از ۲۴ هزار واحد گلخانه‌ای در کشور فعال است و توسعه این بخش باید بیش از گذشته مورد حمایت دولت قرار گیرد.

به گزارش ایسنا، حجت‌الله علی‌محمدی، در نشست خبری که به مناسبت بیست‌وپنجمین سالگرد تاسیس این سازمان برگزار شد، با بیان اینکه سازمان نظام مهندسی کشاورزی یکی از سازمان‌های پیشرو در حوزه هوشمندسازی است و تقریباً هیچ فعالیتی به شکل کاغذی صورت نمی‌گیرد، اظهار کرد: در حال حاضر حدود ۱۵۳ هزار نفر در سازمان عضو دارند که از این تعداد، حدود ۸۷ هزار نفر دارای مدرک کارشناسی، ۴۰ هزار و ۶۰۰ نفر کارشناسی ارشد و حدود ۴هزار و ۶۰۰ نفر مدرک دکتری هستند. همچنین ۶۰۰ عضو حقوقی نیز در سازمان عضویت دارند و تشکل‌ها نیز می‌توانند عضو این سازمان شوند و از خدمات آن استفاده کنند. وی ادامه داد: حدود ۳۶ هزار و ۵۰۰ نفر دارای پروانه اشتغال هستند. عضویت در سازمان با فعالیت تخصصی تفاوت دارد؛ فرد ابتدا عضو سازمان می‌شود و از خدمات رفاهی بهره‌مند خواهد شد، اما برای ورود به فعالیت تخصصی، باید پروانه اشتغال دریافت کند و از فیلترهای تخصصی عبور کند تا صلاحیت حرفه‌ای او برای جامعه احراز شود. حدود ۴۰ هزار نفر نیز از این سازمان رتبه دریافت کرده‌اند. طبق قانون، رتبه‌بندی متخصصان این حوزه بر عهده سازمان نظام مهندسی است، هرچند در این زمینه با سازمان برنامه و بودجه نیز همپوشانی و رقابت وجود دارد. بارها اعلام کرده‌ایم که رتبه‌بندی تخصصی باید به‌طور کامل به سازمان نظام مهندسی واگذار شود تا مردم بدانند یک متولی مشخص برای این موضوع وجود دارد و رقابت کاذب میان دستگاه‌ها ایجاد نشود. رئیس محمدی با اشاره به ترکیب هیئت عالی رتبه‌بندی گفت: نمایندگان علمی، پژوهش، وزیر جهاد کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه و همچنین رئیس سازمان نظام مهندسی در این هیئت حضور دارند.

وی درباره مراکز خدمات کشاورزی اظهار کرد: تعداد مراکز خدمات کشاورزی غیردولتی از مراکز دولتی بیشتر شده و تقریباً دو برابر آنهاست. در حالی که بخش دولتی حدود ۱۵۰۰ مرکز دارد، اکنون بیش از ۳هزار و ۳۰۰ مرکز خدمات کشاورزی غیردولتی در کشور فعال هستند. بخشی از این مراکز در شهرها، روستاها و دهستان‌ها مستقر هستند و در زمینه صدور مجوز، مشاوره فنی، طراحی نقشه و سایر خدمات تخصصی فعالیت می‌کنند. رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با بیان اینکه حدود ۹ هزار کارشناس در این مراکز فعالیت دارند، دربارهٔ مجوزهای صادر شده توضیح داد: در بخش بهره‌برداری دام و طیور، ۲۲ هزار و ۴۰۰ مجوز صادر شده است. این حوزه بسیار گسترده است و شامل مرغ گوشتی، مرغ تخم‌گذار، مرغ مادر و اجداد می‌شود. علی‌محمدی به تلاش‌های انجام شده برای توسعه گلخانه‌ها اشاره کرد و گفت: در حوزه گلخانه، حدود ۴۰۰ هزار و ۴۰۰ واحد گلخانه‌ای با وسعتی نزدیک به ۱۱ هزار هکتار فعال است که این بخش یک جهش قابل توجه محسوب می‌شود. در همین ایام جنگ نیز مشخص شد صنعت گلخانه تا چه اندازه می‌تواند در مدیریت آب، انرژی و حفظ منابع به کشور کمک کند. لازم است دولت توجه بیشتری به این صنعت داشته باشد تا روند توسعه آن سرعت بگیرد. یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های سازمان، فعالیت در حوزه گیاه‌پزشکی است. در این بخش یک هزار و ۳۸۰ مجوز بهره‌برداری، ۱۱هزار و ۵۰۰ داروخانه گیاه‌پزشکی و ۳۰۰ شرکت توزیع سراسری فعال هستند.

فرصت امروز: وقتی از ناترازی گاز سخن گفته می‌شود، توجه بیشتر مردم به مصرف بالای خانگی، کمبود گاز برای صنایع یا محدودیت نیروگاه‌ها در زمستان جلب می‌شود. اما بخشی از مسئله پیش از آنکه گاز به خانه، کارخانه یا نیروگاه برسد، در دل شبکه انتقال و توزیع شکل می‌گیرد. گازی که از لوله‌ها، ایستگاه‌ها و تجهیزات فرسوده نشت می‌کند، نه به صنعت می‌رسد، نه خانه‌ای را گرم می‌کند و نه برای تولید برق مصرف می‌شود.

خبر کاهش نشت گاز در برخی استان‌ها تا سطح صفر، در ظاهر یک دستاورد فنی و محلی است. اما اگر این تجربه به یک روند ملی تبدیل شود، می‌تواند اثر اقتصادی مهمی داشته باشد. زیرا در کشوری که هر زمستان برای تامین گاز صنایع و نیروگاه‌ها با فشار روبه‌روست، جلوگیری از هدررفت گاز به اندازه افزایش تولید آن اهمیت دارد.

ارزان‌ترین منبع انرژی، انرژی‌ای است که پیش از مصرف هدر نمی‌رود. هر مترمکعب گازی که از شبکه نشت نکند، در واقع بخشی از ظرفیت تازه برای اقتصاد ایجاد می‌کند؛ بدون آنکه چاه جدیدی حفاری شود یا خط لوله‌ای تازه ساخته شود.

گاز فقط در خانه مصرف نمی‌شود

شبکه گاز ایران یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های توزیع انرژی در کشور است. گاز به خانه‌ها می‌رسد، اما فقط برای پخت‌وپز یا گرمایش نیست. صنایع فولاد، سیمان، پتروشیمی، نیروگاه‌ها، کارخانه‌های کوچک و حمل‌ونقل نیز به آن وابسته‌اند.

وقتی در زمستان مصرف خانگی افزایش می‌یابد، فشار بر شبکه بالا می‌رود و بخشی از گاز صنایع محدود می‌شود. در نتیجه، کارخانه‌ها ممکن است با کاهش تولید یا توقف موقت روبه‌رو شوند. نیروگاه‌ها نیز در برخی موارد به استفاده از سوخت مایع روی می‌آورند؛ سوختی که هزینه بیشتری دارد و آلاینده‌گی بیشتری ایجاد می‌کند.

در این زنجیره، کاهش نشت گاز می‌تواند فضای مانور بیشتری برای شبکه ایجاد کند. شاید میزان نشت در هر نقطه کوچک به نظر برسد، اما در مقیاس ملی، جمع این اتلاف‌ها می‌تواند قابل توجه باشد. در اقتصادی که هر مترمکعب گاز میان بخش‌های مختلف رقابت ایجاد می‌کند، جلوگیری از اتلاف یک اقدام راهبردی است.

شبکه فرسوده، هزینه پنهان انرژی

بخش‌هایی از شبکه گاز کشور سال‌هاست در حال استفاده‌اند. لوله‌ها، اتصالات، ایستگاه‌های تقلیل فشار، شیرالات و تجهیزات کنترلی نیازمند نگهداری مستمر و نوسازی دوره‌ای هستند. اگر این کار به‌موقع انجام نشود، احتمال نشتی و افت فشار بالا می‌رود.

فرسودگی شبکه فقط به معنای احتمال داده نیست. به معنای از دست رفتن سرمایه‌ای است که برای تولید، انتقال و توزیع آن هزینه شده است. گازی که نشت می‌کند، پیش از رسیدن به مصرف‌کننده، بخشی از ارزش اقتصادی خود را از دست می‌دهد.

هزینه واقعی نشت گاز فقط قیمت خود گاز نیست. باید هزینه تولید، انتقال، نگهداری، گاز زیست‌محیطی و فرصت از دست‌رفته مصرف آن در صنعت یا نیروگاه را نیز در نظر گرفت. اگر این هزینه‌ها دیده شوند، سرمایه‌گذاری در نوسازی شبکه دیگر یک خرج اضافی به نظر نمی‌رسد؛ یک تصمیم اقتصادی ضروری است.

نشت کم، ناترازی کمتر

ناترازی گاز معمولاً با افزایش تولید یا مدیریت مصرف توضیح داده می‌شود. این دو موضوع مهم‌اند، اما یک ضلع سوم نیز وجود دارد: کاهش اتلاف در مسیر انتقال و توزیع.

اگر گاز تولید شود اما بخشی از آن در شبکه هدر برود، افزایش تولید به تنهایی مسئله را حل نمی‌کند. درست مانند آبی که در سد ذخیره می‌شود اما در مسیر انتقال به مزرعه نشت می‌کند. مدیریت انرژی باید کل زنجیره را ببیند؛ از میدان گازی تا کنکور خانه.

کاهش نشت می‌تواند فشار بر تولید جدید را کم کند. این موضوع به‌ویژه در زمستان اهمیت دارد؛ زمانی که مصرف بالا می‌رود و همه بخش‌ها برای دسترسی به گاز با یکدیگر رقابت می‌کنند. هر میزان گاز ذخیره‌شده از طریق جلوگیری از اتلاف، می‌تواند بخشی از نیاز صنعت و نیروگاه را تامین کند.

فناوری؛ چشم تازه شبکه گاز

کاهش نشت فقط با تعویض لوله‌های فرسوده ممکن نمی‌شود. فناوری‌های پایش هوشمند، حسگرها، سامانه‌های کنترل فشار، تحلیل داده و ابزارهای شناسایی سریع نشتی، می‌توانند نقش مهمی در مدیریت شبکه ایفا کنند. شبکه‌ای که به‌صورت لحظه‌ای پایش شود، می‌تواند پیش از تبدیل یک نشتی کوچک به مشکل بزرگ، آن را شناسایی و رفع کند. این کار هم هزینه تعمیر را پایین می‌آورد و هم از هدررفت بیشتر جلوگیری می‌کند.

فناوری همچنین می‌تواند الگوی مصرف را دقیق‌تر نشان دهد. اگر شرکت‌های گاز بدانند در کدام مناطق فشار شبکه بالاست، کجا مصرف غیرعادی وجود دارد و کدام بخش‌ها نیازمند بازسازی‌اند، منابع تعمیراتی و سرمایه‌گذاری را هدمفندتر تخصیص می‌دهند.

مدیریت مدرن شبکه گاز یعنی تصمیم‌گیری بر اساس داده، نه صرفاً واکنش به خرابی‌ها.

کنکور هوشمند و مدیریت مصرف

نشت فقط در خطوط اصلی نیست. بخشی از اتلاف و مصرف غیرکارآمد در ساختمان‌ها، تجهیزات گرمایشی و شبکه‌های داخلی رخ می‌دهد. کنکورهای هوشمند می‌توانند به شناسایی الگوی مصرف کمک کنند و به خانوار، شرکت گاز و سیاست‌گذار تصویر دقیق‌تری از وضعیت ارائه دهند.

وقتی مصرف دقیق‌تر دیده شود، امکان طراحی مشوق‌های درست نیز بیشتر می‌شود. ذخوارتی که مصرف خود را کاهش می‌دهد، باید انگیزه اقتصادی مشخصی داشته باشد. ساختمانی که عایق‌بندی بهتری دارد یا تجهیزات گرمایشی کم‌مصرف‌تری نصب می‌کند، باید از این بهبود سود ببرد.

مدیریت مصرف با توصیه‌های عمومی به تنهایی پیش نمی‌رود. مردم زمانی همراه می‌شوند که هم اطلاعات روشن داشته باشند و هم پیامد

صرفه‌جویی از لوله‌ها شروع می‌شود

نشت صفر در شبکه گاز

اقتصادی رفتار خود را احساس کنند.

صنایع و سهمی که از گاز دارند

صنایع بزرگ ایران به گاز وابستگی زیادی دارند. فولاد، سیمان، پتروشیمی، نیروگاه‌ها و بخش‌هایی از صنایع غذایی و کوچک‌تر، همه برای تولید به گاز نیاز دارند. محدودیت گاز در زمستان می‌تواند برنامه تولید، صادرات و اشتغال را تحت تاثیر قرار دهد.

وقتی گاز به صنعت نرسد، کارخانه ممکن است از سوخت جایگزین استفاده کند یا تولید را کاهش دهد. هر دو گزینه هزینه‌زا هستند. سوخت جایگزین معمولاً گران‌تر و آلاینده‌تر است و کاهش تولید نیز به کاهش درآمد، صادرات و اشتغال منجر می‌شود.

از این زاویه، سرمایه‌گذاری در کاهش نشت شبکه فقط سرمایه‌گذاری در زیرساخت شهری نیست؛ سرمایه‌گذاری در حفظ تولید صنعتی است. گازی که هدر نمی‌رود، می‌تواند به خط تولید برسد و از توقف کارخانه جلوگیری کند.

تامین مالی تعمیرات شبکه

یکی از چالش‌های جدی در بازسازی شبکه‌های انرژی، تامین مالی است. پروژه‌های تعمیر و نوسازی معمولاً کمتر از پروژه‌های بزرگ و پرزرق‌وبرق دیده می‌شوند، اما اثر آنها می‌تواند بسیار بیشتر باشد. تعویض یک خط فرسوده شاید در رسانه‌ها خبر بزرگی نباشد، اما می‌تواند سال‌ها از اتلاف انرژی جلوگیری کند.

برای تامین منابع این پروژه‌ها، باید نگاه اقتصادی‌تری به صرفه‌جویی داشت. اگر ارزش گاز ذخیره‌شده و هزینه‌های اجتناب‌شده محاسبه شود، می‌توان مدل‌های مالی جذاب‌تری برای نوسازی شبکه طراحی کرد. بخش خصوصی، پیمانکاران تخصصی و شرکت‌های فناوری نیز می‌توانند در این حوزه نقش بگیرند، به شرط آنکه قراردادها شفاف و بازگشت سرمایه قابل محاسبه باشد.

نگهداری از شبکه انرژی نباید به هزینه‌ای بدون بازده تعبیر شود. در واقع، این نوع سرمایه‌گذاری یکی از سریع‌ترین راه‌ها برای ایجاد ظرفیت جدید در اقتصاد انرژی است.

نشت صفر؛ هدفی فنی یا اثر ملی

رسیدن به نشت صفر در برخی مناطق، نشان می‌دهد که کاهش اتلاف ممکن است. اما تبدیل این تجربه به یک برنامه ملی نیازمند استانداردهایی، بودجه پایدار، فناوری، نیروی انسانی ماهر و نظارت مستمر است.

هدف نشت صفر نباید فقط یک شعار باشد. باید شاخصی باشد که عملکرد شرکت‌ها، مناطق و پروژه‌های زیرساختی با آن سنجیده شود. هر منطقه‌ای که میزان نشت خود را کاهش می‌دهد، در واقع بخشی از ناترازی گاز را بدون افزایش تولید حل می‌کند.

در کشوری که منابع گازی فراوان دارد اما در فصل سرد با فشار عرضه روبه‌رو می‌شود، مدیریت شبکه به اندازه مدیریت میدان‌های گازی اهمیت دارد.

جمع‌بندی؛ صرفه‌جویی از لوله‌ها شروع می‌شود

حل ناترازی گاز فقط با کشف میدان جدید، توسعه پالایشگاه یا افزایش تولید اتفاق نمی‌افتد. بخشی از راه‌حل در جایی ساده‌تر اما مهم‌تر قرار دارد: جلوگیری از هدررفت گاز در مسیر انتقال و توزیع. گازی که پیش از رسیدن به مصرف‌کننده نشت نمی‌کند، می‌تواند در زمستان به صنعت برسد، به نیروگاه برق بدهد یا خانه‌ای را گرم کند. این همان منبعی است که هزینه استخراج ندارد، اما ارزش اقتصادی بالایی دارد.

صرفه‌جویی از لوله‌ها شروع می‌شود. هر متر شبکه‌ای که نوسازی می‌شود، هر نشتی که زودتر شناسایی می‌شود و هر واحد مصرفی که هوشمندتر مدیریت می‌شود، بخشی از امنیت انرژی کشور را تقویت می‌کند.

بازار خودرو در بن بست انحصار

سرمایه‌ای بدل شده و اثرگذاری آن‌ها بر کاهش قیمت‌ها بسیار محدود است.

با این حال، اگرچه وزارت صمت، بارها بر ادامه روند واردات و افزایش عرضه خودروهای اقتصادی تاکید کرده اما فعالان بازار معتقدند تا زمانی که واردات با محدودیت‌های گسترده و به صورت قطره‌چکانی انجام شود، نمی‌توان انتظار داشت که بازار خودرو از وضعیت انحصاری فاصله بگیرد.

واقعیت آن است که تجربه سال‌های اخیر یک پیام روشن دارد؛ هر زمان واردات خودرو محدود شده، انحصار در بازار تقویت و هر زمان فضای رقابتی افزایش یافته، بازار به سمت تعادل حرکت کرده است.

بنابراین، واردات خودرو نه تنها تهدیدی برای تولید، بلکه ابزاری برای رقابتی شدن بازار، ارتقای کیفیت محصولات داخلی و دفاع از حقوق مصرف‌کنندگان و مردمی است که طی سال‌های اخیر انتخابی جز محصولات گران داخلی نداشتند؛ محصولات که هر روز بر قیمت‌آنها افزوده می‌شود و بر کیفیت آنها، خیر!

این نکات در حالی است که طی سال‌های اخیر خودروسازان داخلی مدام بر حذف قیمت گذاری دستوری تاکید داشته و راهکار برون رفت صنعت خودرو کشور از بحران را حذف قیمت‌گذاری دستوری دانسته‌اند و طی سال‌های اخیر به ویژه از سال گذشته تا روزهای اخیر، نیز صنعت خودروسازی کشور به بیشترین میزان ممکن از قیمت گذاری دستوری دور شده و افزایش نرخ‌های محصولات تولیدی در صنایع خودرو به مراتب از آمارهای تورمی کشور نیز پیشی گرفته است و این روزها نیز فاصله قیمت کارخانه تا بازار آزاد خودرو به کمترین میزان خود در دهه گذشته رسیده و در حالی که روز به روز بیشتر در مسیر حرکت به سمت حذف قیمت گذاری دستوری هستیم، اما خبری از ارتقا کیفیت خودروهای داخلی نیست و حتی برخی از مردم خودروهای تولید شده در دهه ۹۰ را به خودروهای جدید نیز ترجیح می‌دهند.

در نهایت، سیاست‌گذار و تنظیم‌گر اگر به دنبال بازاری رقابتی، کاهش التهاب قیمت‌ها و افزایش رضایت مصرف‌کنندگان است، باید واردات خودرو را از یک سیاست مقطعی و محدود، به یک سازوکار پایدار، شفاف و قابل پیش‌بینی تبدیل کند؛ چراکه تجربه بازار نشان داده که کاهش واردات، بیش از آنکه به تقویت تولید منجر شود، به تداوم انحصار و کاهش حق انتخاب مردم به عنوان مصرف‌کننده نهایی منتج شده است.

اخبار

قزاق‌ها به بندر شهید رجایی آمدند

مدیرکل بنادر و دریانورد استان هرمزگان از امضای قرار داد احداث یک مرکز لجستیکی در بندر شهید رجایی با سرمایه‌گذاری ۱۰۰ درصدی قزاقستانی‌ها به منظور توسعه ترانزیت کالا خبر داد. به گزارش ایسنا، حسین عباس‌نژاد از آغاز نخستین سرمایه‌گذاری مستقیم ۱۰۰ درصدی خارجی در بنادر ایران طی سال‌های اخیر خبر داد و گفت: پس از حدود یک سال مذاکره و امضای تفاهم‌نامه‌ها با طرف قزاقستانی، امروز قرارداد احداث یک مرکز لجستیکی در بندر شهید رجایی به امضا می‌رسد و پروژه به صورت رسمی آغاز خواهد شد. وی اظهار کرد: این پروژه شامل احداث یک مرکز لجستیکی به مساحت حدود ۱۵ هکتار در بندر شهید رجایی است که به عنوان بخشی از زنجیره مراکز لجستیکی میان قزاقستان، بندر شهید رجایی و بنادر مبدأ، با هدف توسعه ترانزیت کالا فعالیت خواهد کرد. مدیرکل بنادر و دریانورد استان هرمزگان با بیان اینکه حجم سرمایه‌گذاری این پروژه حدود ۲۵ میلیون دلار است، افزود: این سرمایه‌گذاری به صورت مستقیم و ۱۰۰ درصدی از سوی طرف قزاقستانی انجام می‌شود و از معدود سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در بنادر ایران طی سال‌های اخیر به شمار می‌رود. در این پروژه کل سرمایه توسط طرف قزاقستانی تأمین می‌شود. به گفته وی، دوره ساخت این مرکز لجستیکی دو سال پیش‌بینی شده و پس از بهره‌برداری، ظرفیت ترانزیت سالانه حدود ۱.۵ میلیون تن کالا برای آن در نظر گرفته شده است.

این مقام مسئول که در یک برنامه تلویزیونی صحبت می‌کرد، خاطرنشان کرد: قرارداد این پروژه به مدت ۲۷ سال منعقد شده که شامل دو سال دوره ساخت و ۲۵ سال بهره‌برداری است و با توجه به افزایش احتمالی حجم ترانزیت و شرایط آینده، مفاد قرارداد هر پنج سال یکبار قابلیت بازنگری خواهد داشت.

بندهای دیگری از سند تبلیغات تجاری در فضای مجازی تصویب شد

بندهای دیگری از سند تبلیغات تجاری در فضای مجازی، توسط کمیسیون عالی ارتقاء تولید محتوای فضای مجازی کشور به تصویب رسید. به گزارش ایسنا، کمیسیون عالی ارتقاء تولید محتوای فضای مجازی کشور به منظور ادامه بررسی پیش نویس سند تبلیغات تجاری در فضای مجازی تشکیل جلسه داد و بندهای دیگری از این پیش نویس را بررسی و تصویب کرد. سند تبلیغات تجاری از مجموعه اقدامات کلان «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» است که براساس آن قرار است مجموعه اقدامات توسعه و ساماندهی تبلیغات تجاری در فضای مجازی مشخص شود. در این جلسه، ماده ۶ پیش نویس مربوط به اقدامات اجرایی دستگاه‌های مسئول تصویب و بررسی مواد آخر درباره ضمانت اجرا و شاخص‌های ارزیابی، به جلسات آتی کمیسیون موکول شد. براساس سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی متولی تدوین این سند، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و به نهای شدن این سند، قرار است تبلیغات قانونمند در فضای مجازی توسعه یابد و منابع و اعتبارات تخصیص یافته به سمت تبلیغات مفیدتر هدایت شود. گفتنی است: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طی سال ۱۴۰۴ با همکاری سازمان صدا و سیما، وزارت صمت، وزارت آموزش و پرورش، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، بخش خصوصی و ... نسبت به تهیه پیش نویس سند تبلیغات تجاری در فضای مجازی اقدام کرده بود و مرجع تصویب و ابلاغ نهایی این سند، براساس سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی، کمیسیون عالی ارتقاء تولید محتوای فضای مجازی کشور است.

۵ استان صدرنشین تولید زغال سنگ کشور

بررسی جدیدترین آمار رسمی استخراج زغال‌سنگ در کشور نشان می‌دهد مجموع تولید این ماده معدنی در کشور به سه میلیون و ۵۹۶ هزار و ۷۶۶ تن رسیده که بخش عمده آن تنها در پنج استان متمرکز است. در این میان، خراسان جنوبی، کرمان، مازندران، سمنان و گلستان بیشترین سهم را از تولید زغال‌سنگ کشور به خود اختصاص داده‌اند، در حالی که در ۲۲ استان هیچ‌گونه استخراج زغال‌سنگ ثبت نشده است.

به گزارش ایسنا، طی سال‌های اخیر زغال سنگ همچنان یکی از مواد معدنی راهبردی جهان به شمار می‌رود و علاوه بر نقش آن در تولید برق در بسیاری از کشورها، مهم‌ترین کاربرد این ماده در صنعت فولاد و تولید کک متالورژی است. با وجود سیاست‌های جهانی برای کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی، پیش‌بینی‌ها از تداوم جایگاه زغال‌سنگ در تأمین انرژی و صنایع پایه، به‌ویژه در کشورهای آسیایی، حکایت دارد. ایران نیز با برخورداری از ۱۴ میلیارد تن ذخیره احتمالی زغال‌سنگ، از ظرفیت قابل توجهی در این بخش برخوردار است؛ ظرفیتی که بخش عمده آن در پهنه‌های زغالی طبس، کرمان و البرز متمرکز شده و عمداً در زنجیره تولید فولاد مورد استفاده قرار می‌گیرد. جدیدترین آمارهای منتشر شده استخراج زغال سنگ از سنجح عملگری برنامه هفتم از سوی وزارت صمت در سال ۱۴۰۳، نشان می‌دهد مجموع استخراج این ماده معدنی در سال ۱۴۰۳ معادل سه میلیون و ۵۹۶ هزار و ۷۶۶ تن است و جدول آماری از تمرکز این محصول معدنی در چند استان کشور حکایت دارد، به‌گونه‌ای که تنها پنج استان بخش عمده زغال‌سنگ ایران را تولید کرده‌اند. براساس این آمار در سال ۱۴۰۳، خراسان جنوبی با استخراج یک میلیون و ۹۹۸ هزار و ۵۴۵ تن، بزرگ‌ترین تولیدکننده زغال‌سنگ کشور بوده و به تنهایی بیش از نیمی از کل استخراج ایران را به خود اختصاص داده است؛ فاصله قابل توجه این استان با سایر تولیدکنندگان نشان می‌دهد مهم‌ترین ذخایر فعال زغال‌سنگ کشور همچنان در شرق ایران متمرکز است. پس از خراسان جنوبی، استان کرمان با ۷۲۲ هزار و ۱۸۰ تن در رتبه دوم قرار گرفته و این استان که از قطب‌های قدیمی معدن‌کاری ایران به شمار می‌رود، همچنان سهم قابل توجهی از تولید زغال سنگ کشور را در اختیار دارد. استان مازندران نیز با استخراج ۳۴۳ هزار و ۲۳۴ تن در جایگاه سوم و پس از آن استان سمنان با ۲۶۹ هزار و ۷۷۶ تن و گلستان با ۲۲۱ هزار و ۴۶۰ تن رتبه‌های چهارم و پنجم را به خود اختصاص داده‌اند.

سهم سایر استان‌ها از استخراج زغال سنگ

در حالی که پنج استان نخست، بخش عمده تولید زغال سنگ کشور را در اختیار دارند، میزان استخراج در سایر استان‌های تولیدکننده فاصله قابل توجهی با آنها دارد و استان یزد با ۲۲ هزار و ۱۳۷ تن، خراسان رضوی با ۱۱ هزار و ۳۰ تن، آذربایجان شرقی با ۴۰۲۹ تن، اصفهان با ۳۵۰۰ تن و تهران با ۷۵۲ تن در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند و این اختلاف چشمگیر نشان می‌دهد استخراج زغال‌سنگ در ایران بیش از آنکه پراکندگی جغرافیایی داشته باشد، در چند استان دارای ذخایر غنی و معادن متمرکز شده است. گفتنی است: بررسی آمارهای سال ۱۴۰۳ همچنین نشان می‌دهد در ۲۲ استان کشور هیچ میزان استخراج زغال‌سنگ ثبت نشده و موقعیت جغرافیایی ذخایر ذغال سنگ و ساختار تولید این ماده معدنی در ایران همچنان متکی بر چند استان معدنی است.

راندمان ۴۰ درصدی نیروگاه‌ها؛ صرفه‌جویی واقعی از کجا آغاز می‌شود؟

هر درصد افزایش راندمان در نیروگاه‌ها می‌تواند به کاهش نیاز به این سوخت‌ها کمک کند. بنابراین بهره‌وری نیروگاهی فقط یک مسئله اقتصادی نیست؛ با سلامت عمومی و کیفیت هوا نیز ارتباط دارد. وقتی سوخت کمتر مصرف شود، آلودگی کمتر تولید می‌شود. وقتی مصرف گاز کاهش یابد، امکان تأمین بهتر نیاز صنایع و خانوارها فراهم می‌شود. این زنجیره نشان می‌دهد که یک تصمیم فنی در نیروگاه، می‌تواند اثر اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای داشته باشد. **انرژی‌های تجدیدپذیر و نیروگاه‌های حرارتی؛ رقابت یا مکمل؟** نیروگاه‌های خورشیدی، بادی می‌توانند بخشی از نیاز شبکه را تأمین کنند و فشار بر سوخت‌های فسیلی را کاهش دهند. اما در شرایط فعلی، نیروگاه‌های حرارتی همچنان ستون اصلی تأمین برق کشور هستند. به همین دلیل، سیاست انرژی نباید نیروگاه حرارتی و تجدیدپذیر را دو مسیر جداگانه ببیند. توسعه انرژی پاک و افزایش راندمان نیروگاه‌های موجود، مکمل یکدیگرند. تا زمانی که بخش عمده برق کشور از نیروگاه‌های حرارتی تأمین می‌شود، بهینه‌سازی آنها ضروری است. هم‌زمان، هر مگاوات برق تجدیدپذیری می‌تواند بخشی از مصرف سوخت فسیلی را کاهش دهد. مدیریت هوشمند انرژی یعنی استفاده هم‌زمان از همه ظرفیت‌ها؛ نه انتخاب میان دوگانه‌های ساده.

راندمان، شاخصی برای حکمرانی انرژی

اگر راندمان نیروگاه‌ها افزایش یابد، این فقط نشانه بهبود فنی نیست. نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری، نگهداری، مدیریت سوخت و برنامه‌ریزی در مسیر درست قرار گرفته‌اند. اما اگر واحدهای کم‌بازده همچنان بدون برنامه نوسازی کار کنند، هزینه آن در نهایت به مصرف‌کننده، بودجه عمومی و محیط‌زیست منتقل می‌شود. راندمان باید به یکی از شاخص‌های اصلی حکمرانی انرژی تبدیل شود. همان‌قدر که ظرفیت تولید برق مهم است، کیفیت تولید نیز مهم است. کشور نباید فقط بپرسد چند مگاوات نیروگاه ساخته شده؛ باید بپرسد این برق با چه میزان سوخت، چه هزینه‌ای و با چه میزان آلودگی تولید می‌شود.

جمع‌بندی؛ صرفه‌جویی از اتاق کنترل آغاز می‌شود

عبور راندمان نیروگاه‌های حرارتی از مرز ۴۰ درصد، می‌تواند آغاز یک مسیر مهم باشد؛ مسیری که در آن بهره‌وری به اندازه توسعه ظرفیت جدی گرفته شود. ایران برای عبور از ناترازی برق، نیازمند نیروگاه جدید است، اما هم‌زمان باید از نیروگاه‌های موجود نیز برق بیشتری با سوخت کمتر بگیرد.

ارزان‌ترین برق، فقط برقی نیست که در نیروگاه تازه تولید می‌شود؛ برقی است که از بهبود عملکرد نیروگاه‌های فعلی به دست می‌آید. هر درصد افزایش راندمان می‌تواند بخشی از فشار بر گاز، سوخت مایع، بودجه و محیط‌زیست را کاهش دهد.

حل مسئله برق از اتاق کنترل نیروگاه آغاز می‌شود؛ جایی که تصمیم‌های فنی، در نهایت به اقتصاد، صنعت و زندگی روزمره مردم گره می‌خورند.

شبکه است. به همین دلیل، نوسازی نیروگاه‌ها نباید در حاشیه برنامه‌های توسعه برق قرار گیرد. گاهی ارتقای یک واحد موجود، از ساخت یک واحد تازه سریع‌تر و اقتصادی‌تر است. البته این به معنای کنار گذاشتن توسعه ظرفیت‌های جدید نیست، اما نشان می‌دهد که سیاست‌گذار باید میان توسعه کمی و ارتقای کیفی تعادل برقرار کند.

ناترازی برق فقط با ساخت نیروگاه حل نمی‌شود

در سال‌های اخیر، بحث ناترازی برق بیشتر از هر زمان دیگری وارد گفت‌وگو عمومی شده است. افزایش مصرف در تابستان، رشد استفاده از تجهیزات سرمایشی، توسعه صنایع و محدودیت در تأمین سوخت نیروگاه‌ها، فشار زیادی بر شبکه وارد می‌کند. واکنش معمول، مطالبه ساخت نیروگاه‌های بیشتر است.

ساخت نیروگاه ضروری است، اما کافی نیست. اگر نیروگاه‌های موجود با راندمان پایین کار کنند، بخشی از منابع کشور پیش از آنکه به برق تبدیل شود، از دست می‌رود. در چنین وضعی، افزایش ظرفیت جدید ممکن است فقط بخشی از اتلاف موجود را جبران کند.

نگاه درست به ناترازی برق باید چندبعدی باشد: ساخت نیروگاه‌های جدید، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، نوسازی واحدهای فرسوده، اصلاح شبکه انتقال، مدیریت مصرف و افزایش راندمان. هر کدام از این اجزا اگر نادیده گرفته شود، هزینه حل مسئله بیشتر خواهد شد.

سرمایه‌گذاری در بهره‌وری چرا دشوار است؟

یکی از موانع اصلی ارتقای راندمان نیروگاه‌ها، تأمین مالی است. پروژه‌های نوسازی و بهینه‌سازی نیازمند منابع ارزی، تجهیزات تخصصی، فناوری و برنامه‌ریزی بلندمدت هستند. اما بازگشت سرمایه این پروژه‌ها همیشه به‌صورت مستقیم در صورت‌های مالی نیروگاه دیده نمی‌شود، به‌ویژه زمانی که قیمت برق و سوخت با واقعیت اقتصادی فاصله دارد. اگر نیروگاهی سوخت کمتری مصرف کند اما از صرفه‌جویی ایجادشده سهم مشخصی نداشته باشد، انگیزه کافی برای سرمایه‌گذاری در بهینه‌سازی کاهش می‌یابد. بنابراین اصلاح سازوکارهای مالی و قراردادی اهمیت دارد. بهره‌وری زمانی رشد می‌کند که برای آن انگیزه اقتصادی وجود داشته باشد.

بخش خصوصی نیز می‌تواند در این مسیر نقش ایفا کند، به شرط آنکه مدل‌های سرمایه‌گذاری روشن باشند. قراردادهای بهینه‌سازی، فروش برق با قیمت قابل پیش‌بینی، تضمین خرید و امکان بازگشت سرمایه می‌تواند منابع جدیدی را به سمت ارتقای نیروگاه‌ها هدایت کند.

سوخت مایع؛ هزینه‌ای که دیده نمی‌شود

یکی از پیامدهای کاهش راندمان و کمبود گاز در فصل سرد، افزایش استفاده از سوخت مایع در نیروگاه‌هاست. گازوئیل و مازوت نه‌تنها هزینه بیشتری دارند، بلکه آثار محیط‌زیستی سنگین‌تری نیز ایجاد می‌کنند. مصرف سوخت مایع می‌تواند آلودگی هوا را افزایش دهد، زمین‌حمل‌ونقل و ذخیره‌سازی را بالا ببرد و فشار بیشتری بر شبکه تأمین سوخت وارد کند.

فرصت امروز: عبور راندمان نیروگاه‌های حرارتی از مرز ۴۰ درصد، شاید در نگاه نخست فقط یک خبر فنی برای مدیران صنعت برق باشد، اما در واقع می‌تواند معنای اقتصادی بزرگی داشته باشد. در کشوری که هر تابستان با نگرانی کمبود برق و هر زمستان با فشار بر شبکه گاز روبه‌روست، تولید برق بیشتر با همان میزان سوخت، به اندازه ساخت یک ظرفیت تازه اهمیت دارد.

راندمان نیروگاه به زبان ساده یعنی چه مقدار از انرژی سوخت مصرف‌شده واقعاً به برق تبدیل می‌شود. هرچه این نسبت بالاتر باشد، سوخت کمتری برای تولید هر کیلووات ساعت برق مصرف می‌شود. بنابراین افزایش راندمان فقط یک شاخص مهندسی نیست؛ به معنای کاهش هزینه تولید، کاهش مصرف گاز و گازوئیل، کاهش فشار بر بودجه و کاهش آلودگی است.

اقتصاد برق ایران سال‌ها بیشتر با یک پرسش شناخته شده است: چند نیروگاه تازه باید ساخته شود؟ اما پرسش مهم‌تر شاید این باشد که از نیروگاه‌های موجود چقدر برق بیشتر می‌توان گرفت. زیرا ساخت واحد جدید زمان‌بر، سرمایه‌بر و وابسته به تجهیزات و منابع مالی است، در حالی که بهبود بهره‌وری در بسیاری از موارد می‌تواند بخشی از کمبود را سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر جبران کند.

برق بیشتر، بدون سوخت بیشتر

وقتی راندمان یک نیروگاه افزایش پیدا می‌کند، مقدار بیشتری از انرژی موجود در گاز با سوخت مایع به برق تبدیل می‌شود. این یعنی با حجم ثابت سوخت، برق بیشتری به شبکه می‌رسد. در شرایطی که گاز در زمستان برای مصارف خانگی، صنعت و نیروگاه‌ها هم‌زمان مورد نیاز است، چنین صرفه‌جویی می‌تواند اهمیت زیادی داشته باشد.

افزایش راندمان حتی در حد یک درصد نیز در مقیاس ملی کوچک نیست. شبکه برق کشور با مصرف گسترده سوخت فعالیت می‌کند و هر کاهش در مصرف سوخت نیروگاه‌ها، می‌تواند به آزاد شدن بخشی از گاز برای صنعت، کاهش استفاده از سوخت مایع و کاهش هزینه‌های ناشی از واردات یا جابه‌جایی سوخت منجر شود.

از این منظر، بهره‌وری نیروگاه‌ها بخشی از سیاست انرژی است. کشور فقط با افزایش تولید گاز یا ساخت نیروگاه جدید از ناترازی عبور نمی‌کند. بخش مهمی از راه‌حل در استفاده بهتر از منابع موجود قرار دارد.

نیروگاه فرسوده، برق گران‌تر

بخش زیادی از ظرفیت نیروگاهی کشور در سال‌های گذشته ساخته شده و برخی واحدها به مرحله‌ای رسیده‌اند که نیازمند نوسازی، تعمیرات اساسی و ارتقای تجهیزات هستند. توربین‌ها، بویلرها، سیستم‌های کنترل و تجهیزات جانبی اگر به‌موقع تعمیر یا به‌روز نشوند، راندمان نیروگاه کاهش می‌یابد و هزینه تولید برق بالا می‌رود.

نیروگاه فرسوده فقط برق کمتری تولید نمی‌کند؛ سوخت بیشتری هم مصرف می‌کند. این یعنی سرمایه ملی برای جبران ضعف تجهیزات، بیشتر سوزانده می‌شود. در اقتصادی که منابع سرمایه‌گذاری محدود است، ادامه فعالیت واحدهای کم‌بازده به معنای تحمیل هزینه پنهان به کل مدت دو ماه بود.

وی افزود: در این ۶۰ روز می‌توانیم به هر کشوری که بخواهیم نفت خام، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی صادر کنیم، اما مهم است که سربعا ارز حاصل از صادرات را وصول کنیم.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به ۲۴ میلیارد دلار اموال بلوکه شده ایران در کشورهای ژاپن، هند، قطر و لوکزامبورگ گفت: صورت آزادسازی این اموال مهم است، اما با ارزش‌تر از این دلارها اثر ذهنی و روانی است که آزادسازی آن ایجاد می‌کند. اگر دولت بتواند در یک فرآیند میان مدت و بلندمدت این پیام را به جهان مخابره کند که اقتصاد ایران در یک وضعیت نرمال و باثباتی قرار گرفته به تدریج حجم سرمایه‌ها وارد کشور خواهد شد.

ثبات اقتصادی می‌تواند به ثبات قیمت خودرو و مسکن منجر شود دلخوش تاکید کرد: ایجاد یک اقتصاد با ثبات می‌تواند اثرات بسیار خوبی بر بازارها بگذارد. به طور مثال در بازارهای ارز، خودرو، مسکن و اجاره‌بها

از دلار تا مسکن؛ تفاهم ایران و آمریکا چه اثری بر بازارها دارد؟

آرامش ایجاد می‌شود. قیمت کالاهای اساسی نیز کاهش می‌یابد. کاری که دولت در کوتاه مدت باید انجام دهد این است که ذخایر استراتژیک و کالاهایی که عموم مردم استفاده می‌کنند را افزایش دهد و بدین ترتیب تورم این کالاها را کنترل کند.

وی حجم درایی‌های تراستی‌ها را بین ۳۰ تا ۴۰ میلیارد دلار دانست و گفت: علاوه بر ارز دولتی، برخی تراستی‌ها می‌گویند نمی‌توانیم به خاطر تحریم پول‌های خود را به کشور برگردانیم. اگر این تحریم‌ها برداشته شود منابع قابل توجه ارزی وارد کشور خواهد شد که در کنترل قیمت ارز بسیار اثرگذار است.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به صندوق ۳۰۰ میلیارد دلاری که ذیل تفاهم‌نامه ایران و ایالات متحده ایجاد خواهد شد، بیان کرد: ایجاد یک صندوق قابل وصول و قابل معامله باعث جذب سرمایه‌ها خواهد شد. باید بتوانیم سرمایه‌های فرمانتقله ای را جذب کنیم. این سرمایه‌ها در مقابل بجران‌ها مانع ایجاد می‌کنند و یک امتیاز بزرگ برای کشور خواهد بود. دلخوش تقویت زیرساخت‌های ایمنی بخش انرژی را ضروری دانست و گفت: تجربه جنگ رمضان نشان داد باید به مساله تأمین امنیت زیرساخت‌های انرژی، آب، برق و گاز و همچنین تقویت سیستم بانکی کشور توجه جدی داشته باشیم. بانک‌های ما با اینکه می‌دانند در مقاطع مختلف مورد حمله سایبری قرار می‌گیرند اقدام چندان‌نی برای پیشگیری صورت نداده‌اند.

جنگ نشان داد ایران اقتدار لازم برای تأمین امنیت منطقه را دارد وی تصریح کرد: جنگ رمضان با همه آسیب‌هایی که برای کشور داشت

با مطرح شدن تفاهم نامه ایران و آمریکا، نگاه‌ها به بازارهای دلار، مسکن و خودرو دوخته شده است. یک کارشناس اقتصادی معتقد است که اجرای این تفاهم نامه می‌تواند با کاهش انتظارات تورمی، ثبات نرخ ارز و بهبود فضای سرمایه‌گذاری، آرامش نسبی را به بازارها بازگرداند.

مرتضی دلخوش در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: تفاهم‌نامه‌ای که بین ایران و آمریکا امضا شده یک توافق رسیده‌اند که نیازمند نوسازی، تعمیرات و روانی است. از این پس باید مسئولان تمام توان خود را برای اجرایی شدن آنچه آمریکایی‌ها روی کاغذ نوشته‌اند به کار گیرند. این تفاهم‌نامه به نظر من یک برد بزرگ برای کشور محسوب می‌شود که اولین نتایج آن هم رفع تحریم‌های نفتی به مدت دو ماه بود.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به ۲۴ میلیارد دلار اموال بلوکه شده ایران در کشورهای ژاپن، هند، قطر و لوکزامبورگ گفت: صورت آزادسازی این اموال مهم است، اما با ارزش‌تر از این دلارها اثر ذهنی و روانی است که آزادسازی آن ایجاد می‌کند. اگر دولت بتواند در یک فرآیند میان مدت و بلندمدت این پیام را به جهان مخابره کند که اقتصاد ایران در یک وضعیت نرمال و باثباتی قرار گرفته به تدریج حجم سرمایه‌ها وارد کشور خواهد شد.

ثبات اقتصادی می‌تواند به ثبات قیمت خودرو و مسکن منجر شود دلخوش تاکید کرد: ایجاد یک اقتصاد با ثبات می‌تواند اثرات بسیار خوبی بر بازارها بگذارد. به طور مثال در بازارهای ارز، خودرو، مسکن و اجاره‌بها

تکمیل ۲۳ حلقه چاه نفت و گاز در مناطق خشکی و دریایی کشور

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران گفت: ۲۳ حلقه چاه نفت و گاز در سه‌ماهه نخست امسال، با تلاش حفارمردان و به‌کارگیری ناوگان حفاری این شرکت، در مناطق نفت‌خیز خشکی و دریایی کشور حفر و تکمیل شد.

مرتضی فولادی روز یکشنبه در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: از این تعداد چاه ۶ حلقه توسعه‌ای-توصیفی و ۱۷ حلقه تعمیری بوده است.

وی اظهار کرد: ۱۹ حلقه از چاه‌های تکمیل‌شده در گستره عملیاتی شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب، یک حلقه در شرکت نفت فلان قاره و سه حلقه در قالب پروژه‌های حفاری، تکمیل و در اختیار شرکت‌های کارفرما قرار گرفت.

فولادی با اشاره به اینکه مترای حفاری در این مدت ۴۱ هزار و ۵۱۵ متر به ثبت رسید گفت: هم‌اکنون هشت دستگاه حفاری خشکی سنگین و سبک در مناطق عملیاتی درحال جابجایی است.

بر اساس این گزارش، شرکت ملی حفاری ایران هم‌اکنون ۷۲ دستگاه حفاری خشکی و دریایی (در کلاس‌های سبک، سنگین و فوق‌سنگین) در تملک دارد.

ضرورت احیای صادرات در کنار تداوم عرضه داخلی

یک کارشناس اقتصادی با بیان اینکه منویات و سیاست‌های اجرایی رهبر شهید در حوزه امنیت غذایی موجب شد تا به خودکفایی داخلی برسیم، گفت: این مساله در جنگ اخیر تأثیر خود را نشان داد، بنابراین سیاست عرضه کامل در داخل همچنان باید تداوم یابد و بازارهای صادراتی که به دلیل جنگ متوقف شده بود، دوباره فعال شود.

حمید حاج اسماعیلی در گفت‌وگو با ایسنا، در تحلیل دیدگاه رهبر شهید انقلاب درباره اقتصاد مقاومتی به عنوان راهبرد افزایش تاب‌آوری اقتصادی، اظهار کرد: به دلیل تحریم‌ها و شرایط خاصی که از ابتدای انقلاب در کشور داشتیم ناگزیر به این سمت رفتیم که در بسیاری از تولیدات به خودکفایی و خودکفایی برسیم و خوشبختانه با اجرای منویات رهبر شهید در زمینه پایداری امنیت غذایی و اجرای سیاست‌های مدنظر ایشان در حوزه تولید ارزاق و کالاهای اساسی پیشرفت‌های خوبی داشتیم و درحال حاضر حدود ۸۰ درصد خودکفا هستیم.

وی ادامه داد: طی چند سال گذشته که با مشکلات تحریمی شدید مواجه بودیم، خصوصاً سال گذشته که دچار جنگ و تهدیدات امنیتی شدیم، به خوبی نشان داده شد که نباید در حوزه کالاهای اساسی و ارزاق عمومی وابستگی به خارج داشته باشیم. در دوران کرونا نیز مساله امنیت غذایی بیش از پیش خود را نشان داد، زیرا کمبودهای زیادی اتفاق افتاد و ارزش کالاها و مواد غذایی افزایش پیدا کرد ولی ما با اتکا به ظرفیت‌های داخلی و پایداری زنجیره تأمین تلاش کردیم کمبود ارزاق و کالاهای اساسی را جبران کنیم و همین امر باعث شد تا در جنگ ۱۲ روزه و جنگ اخیر، آثار مثبت تأمین غذایی و خودکفایی را شاهد باشیم.

حاج اسماعیلی با بیان اینکه کنترل تبعات اقتصادی بسسته بودن تنگه هرمز نیز نشان داد چون از قبیل تدابیر لازم

پیش‌بینی و بستر تاب‌آوری اقتصادی فراهم شده بود، کمبودی را شاهد نبودیم، یادآور شد: قفسه فروشگاه‌ها مملو از کالا و مایحتاج روزمره مردم بود و در حوزه انرژی و بنزین نیز تصمیمات مقتضی گرفته شده بود.

وی ضمن اشاره به اهمیت بخش کشاورزی در بحث خودکفایی داخلی، خاطر نشان کرد: رهبر شهید انقلاب در زمینه توسعه زیرساخت‌های کشاورزی، افزایش تولید داخلی و دستیابی به امنیت غذایی پایدار، نگاه راهبردی داشتند و سیاست‌های لازم را تبیین کردند. این سیاست‌ها در عین تقویت، باید مورد بازنگری قرار گیرد و اگر ضعف‌هایی داریم، برطرف شود. باید بیش از ۸۰ درصد امنیت غذایی در ایران وابسته به تولیدات داخلی باشد. تحقق این هدف مستلزم بهره‌وری بخش کشاورزی است. اگر بهره‌وری اتفاق بیفتد، امکان صادرات هم به وجود می‌آید و از طریق صادرات، ارزآوری می‌شود و تولیدات ما پایداری و استحکام خود را حفظ می‌کند. بازارهای گسترده‌ای در همسایگی ما هست که می‌تواند برای صادرات محصولات کشاورزی موثر باشد.

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه سیاست عرضه کامل در داخل باید تداوم یابد و در عین حال بازارهای صادرات به همسایگان که به دلیل جنگ متوقف شده بود، دوباره فعال شود، ادامه داد: در بحث کشاورزی باید به ظرفیت‌های اشتغال این بخش توجه کنیم. درحال حاضر با مشکل بیکاری مواجه هستیم و جوانان آماده به کار زیادی داریم. از سوی دیگر فارغ‌التحصیلان بسیاری در رشته‌های مرتبط با حوزه کشاورزی از قبیل کاشت و برداشت و مهندسی کشاورزی وجود دارد که استفاده از توانمندی و کارآفرینی آنها می‌تواند بهره‌وری در این بخش‌ها را بالا ببرد. با توجه به پتانسیل‌های بسیاری که در زمینه مواد غذایی و تولیدات کشاورزی وجود دارد، اگر بتوانیم از ظرفیت‌های موجود در حوزه کشاورزی به نحو شایسته بهره برداری کنیم، ضمن افزایش بهره‌وری، زمینه رشد و شکوفایی اقتصادی فراهم می‌شود.

حاج‌اسماعیلی کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی را از دیگر تأکیدات مقام معظم رهبری (ره) عنوان کرد و گفت: در بحث جایگزین کردن مالیات با درآمدهای نفتی، پیشرفت‌های زیادی داشتیم. چند سال است که بیشترین اتکای بودجه به سمت درآمدهای مالیاتی رفته است. البته در یک سال گذشته به دلیل شرایط جنگی، درآمدهای مالیاتی تا حدودی آسیب دید ولی تا قبل از آن، هر سال رشد داشتیم و بیش از ۱۰۰ درصد رشد حاصل شده است. با استفاده از امکانات، تکنولوژی و دانش جدید می‌توان در حوزه مالیاتی به قدری توسعه پیدا کرد که نفت و درآمدهای نفتی صرف توسعه زیرساخت‌ها شود؛ چنانچه در ۴ سال گذشته بیش از ۷۰ درصد بودجه جاری کشور از محل درآمد مالیاتی بوده و یک گام بزرگ در این حوزه برداشته شده است.

یک اقتصاددان با تشریح پیامدهای آزادسازی منابع ارزی ایران گفت: این اتفاق می‌تواند از فشار بر بودجه دولت و پایه پولی بکاهد و حتی زمینه کاهش قیمت‌ها را فراهم کند، اما اثر نهایی آن به نحوه هزینه‌کرد منابع و تداوم گشایش‌های ارزی وابسته است.

آلبرت بغزبان در گفت‌وگو با ایسنا، درباره تأثیرات آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران بر کسری بودجه، توضیح داد: نیازی نیست وارد مسائل پیچیده اقتصاد شویم؛ وقتی حرف از آزادسازی و وارد شدن پول به اقتصاد کشور می‌شود یعنی این اتفاق در هر بخشی می‌تواند آثار مثبتی داشته باشد. از رشد پایه پولی جلوگیری می‌کند و دولت با پرداخت بدهی‌های خود به شرایط ثابت‌تری می‌رسد. بی‌تردید بر نرخ ارز نیز تأثیر گذار است و سازمان برنامه و بودجه می‌تواند این پول را به نیازهای اساسی کشور تخصیص دهد.

معیار قضاوت درباره اثرگذاری منابع آزاد شده

او ادامه داد: این پول مانند ارث پدری یا گنجی است که به فرد می‌رسد؛ قطعاً دست دولت و اقتصاد کشور با این منابع بازر تر خواهد شد، هرچند میزان این مبلغ نیز بر سطح اثرگذاری آن تأثیر دارد. با این حال، نکته مهم این است که باید دید دولت توانایی استفاده درست از این پول‌ها را دارد یا مانند دوره اواما که ۱۲۰ میلیارد دلار وارد کشور شد اما نرخ دلار از چهار هزار تومان به ۱۶۰ هزار تومان رسید، دوباره شاهد چنین اتفاقاتی خواهیم بود.

اهمیت تداوم رفع محدودیت‌های ارزی

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران با بیان اینکه فرقی نمی‌کند این پول به چه شکلی وارد کشور شود، توضیح داد: اینکه به صورت نقدی وارد کشور شود خوب است، اما حتی اگر به شکل واردات گندم، سویا و کالاهای مشابه باشد نیز بی‌تأثیر نیست؛ چراکه می‌توان منابعی را که قرار بود در این بخش‌ها هزینه شود، در سایر حوزه‌ها به کار گرفت. به طور کلی، وقتی بحث رفع تحریم‌ها مطرح است، باید درآمدهای

صادراتی به حساب کشور بازگردد، ضمن اینکه استمرار این شرایط نیز بسیار مهم است و باید دید در آینده این روند ادامه پیدا می‌کند یا بار دیگر تحریم‌ها بازمی‌گردند.

گشایش ارزی زمانی مؤثر است که به سفره مردم برسد

او با بیان اینکه آزادسازی این پول‌ها یک گشایش ارزی برای دولت محسوب می‌شود، خاطر نشان کرد: این امکان وجود دارد که در برابر کاهش قیمت‌ها مقاومت‌هایی صورت گیرد. به عنوان مثال، اگر قیمت محصولاتی مانند برنج، لبنیات، محصولات پتروشیمی و ... افزایش یافته، باید با این اتفاق قیمت‌ها کاهش پیدا کند و اگر فعالان این بخش‌ها از کاهش قیمت خودداری کنند، کاهش محسوس رخ نخواهد داد. این گشایش ارزی باید در سفره مردم قابل مشاهده باشد. روی کاغذ چنین اتفاقی محتمل است و قطعاً در صورت طی شدن مسیر درست، بر بورس کشور نیز تأثیر می‌گذارد و بانک‌ها هم شرایط بهتری خواهند داشت.

لزوم رفع ناکارآمدی‌ها و هماهنگی نهادهای اقتصادی

این اقتصاددان با بیان اینکه ناکارآمدی‌ها باید برطرف شود، توضیح داد: متأسفانه مشکل کشور ما وجود کشمکش میان نیروهای مختلف است. به عنوان مثال، بخشی از دولت حمایت می‌کنند و بخشی دیگر در مقابل دولت قرار دارند؛ همین موضوع باعث محدود شدن اختیارات دولت می‌شود. اکنون توپ در زمین اقتصاد ایران است و سازمان برنامه و بودجه، وزارت اقتصاد و بانک مرکزی باید به بهترین شکل از این شرایط بهره‌برند تا آثار این اتفاق در سفره مردم ملموس و قابل مشاهده باشد.

اولویت مصرف منابع

بغزبان در پاسخ به این سوال که بهترین محل مصرف این پول‌ها در صورت دریافت به شکل نقدی چیست، اظهار کرد: شخصاً معتقدم صنایع اولویت‌دار و بخش‌هایی که مستقیماً با سفره مردم در ارتباط هستند باید در اولویت قرار گیرند. حوزه‌هایی مانند دارو و کشاورزی نیز به سلامت جامعه کمک می‌کنند و در اولویت هستند. مواردی

تأثیر آزادسازی منابع ارزی بر تورم و قیمت‌ها

مانند هواپیما و ... هم نیاز کشور است، اما نگرانی ما این است که این منابع در اختیار واردکنندگان کالاهای لوکس مانند آیفون ۱۷ و خودرو قرار گیرد که به خودی خود پنج تا شش میلیارد دلار منابع را مصرف می‌کند و در شرایط فعلی اولویت کشور نیست. چنین اتفاقی می‌تواند موجب نارضایتی شود.

کاهش هزینه تولید

او تأکید کرد: اولویت دولت باید تأمین نیازهای اساسی باشد. صنایع مهمی که آسیب دیده‌اند باید بازسازی شوند تا هزینه تأمین مواد اولیه کاهش یابد. ضمن اینکه واردات مواد اولیه نیز بسیار مهم است؛ زیرا بخش زیادی از افزایش قیمت‌ها با استناد به کمبود مواد اولیه رخ داده است. بخش قابل توجهی از تورم نیز ناشی از همین کمبودها بوده که در نهایت هزینه تولید را افزایش داده است. این ارز آزادشده، با این فرض که تحریم‌ها نیز برداشته شوند، باید در بخش‌های اساسی اقتصاد مورد استفاده قرار گیرد.

چرا کاهش قیمت‌ها در ایران به‌سادگی رخ نمی‌دهد؟

بغزبان در پاسخ به این سوال که آثار مثبت آزادسازی منابع ارزی چه زمانی بر نرخ تورم و معیشت مردم نمایان می‌شود، توضیح داد: اگر با این فرض پاسخ بدهم که به شرایط غیرجنگی و افزایش درآمدهای ارزی بازمی‌گردیم، باید شاهد کاهش قیمت‌ها باشیم؛ اما متأسفانه در کشور ما اغلب چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد. به عنوان مثال، قیمت خودرو و قطعات یدکی افزایش پیدا می‌کند؛ سپس قیمت خودرو کاهش می‌یابد، اما قیمت قطعات همچنان بالا باقی می‌ماند و در نتیجه خودروها با افزایش قیمت‌ها دوباره قیمت‌ها را افزایش می‌دهد.

او در پایان گفت: دولت باید همه ظرفیت‌های خود را برای تحقق کاهش قیمت‌ها به کار گیرد. متأسفانه به دلیل بی‌ثباتی و ناطمینانی موجود در اقتصاد، کاهش قیمت‌ها آن‌گونه که باید اتفاق نمی‌افتد؛ در حالی که انتظار می‌رود این روند محقق شود.

ارزش بازار سرمایه ۴ برابر با هدف فاصله دارد

سیاسی بوده است. این شرایط باعث شد صادرات شرکت‌ها با مشکلات جدی مواجه شود و فعالیت‌های اقتصادی نیز تحت فشار قرار گیرد. در صورتی که گشایش‌های سیاسی ادامه پیدا کند، زمینه برای رشد تولید، افزایش سودآوری شرکت‌ها و در نهایت افزایش ارزش بازار سرمایه فراهم خواهد شد.

این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به فاصله قیمت سهام از ارزش واقعی شرکت‌ها گفت: در برخی موارد حتی قیمت یک سهم از قیمت یک عدد تخم‌مرغ نیز کمتر شده است. این موضوع نشان می‌دهد که اگرچه قیمت کالاها طی سال‌های اخیر همگام با تورم افزایش یافته، اما ارزش سهام شرکت‌های تولیدکننده همان کالاها متناسب با آن رشد نکرده است و بازار همچنان از این منظر ظرفیت اصلاح و رشد دارد.

صفاری درباره اقدام اخیر وزارت خزانه داری آمریکا در صدور معافیت برای صادرات نفت ایران و محصولات پتروشیمی نیز گفت: این گونه اخبار در کوتاه‌مدت می‌تواند اثر روانی مثبتی بر بازار داشته باشند، اما اثرگذاری اصلی آنها زمانی خواهد بود که به رونق اقتصادی منجر شوند؛ فرآیندی که معمولاً در بلندمدت و طی بیش از یک سال آثار خود را نشان می‌دهد.

وی در پایان خاطر نشان کرد: بازار سرمایه همواره با یک وقفه زمانی نسبت به تحولات اقتصادی واکنش نشان می‌دهد و وضعیت امروز بازار، حاصل شرایط اقتصادی یک سال گذشته است. بنابراین اگر روند گشایش‌های سیاسی و اقتصادی ادامه پیدا کند، می‌توان انتظار داشت که آثار مثبت آن در آینده بیش از پیش در بازار سرمایه نمایان شود. در مجموع، معیشت تحولات اخیر نشان می‌دهد که چشم‌انداز بازار سرمایه روشن است.

صفاری ادامه داد: در آن مقطع برخی از نمادها بازدهی ۵۰ تا ۶۰ درصدی را تجربه کردند و طبیعی بود که سهامداران قدیمی اقدام به شناسایی سود کنند. در مقابل نیز سرمایه‌گذاران جدید وارد بازار شدند و همین موضوع موجب شد گردش معاملات در وضعیت مناسبی قرار گیرد. وی با بیان اینکه اصلاح اخیر بازار روندی طبیعی است، تصریح کرد: حدود دو هفته قبل در یک روز نزدیک به ۶۰ هزار میلیارد تومان صف خرید در بازار وجود داشت، اما اکنون این صف‌ها به‌تدریج در حال جمع شدن هستند که اتفاق مثبتی محسوب می‌شود. بازار سرمایه نباید همواره در صف خرید یا صف فروش قفل باشد؛ بلکه باید امکان جابه‌جایی سهام میان فروشندگان و خریداران فراهم شود تا روندی منطقی و پایدار شکل بگیرد.

این کارشناس بازار سرمایه با تأکید بر اینکه بورس همچنان ظرفیت رشد دارد، گفت: با وجود اصلاح اخیر، بازار هنوز تا رسیدن به ارزش ۴۰۰ میلیارد دلاری فاصله زیادی دارد و برای دستیابی به این هدف باید چندین برابر رشد کند.

صفاری درباره تأثیر جنگ بر چشم‌انداز بازار سرمایه نیز اظهار کرد: بدون تردید جنگ و شوک‌های ناشی از آن بر بازار اثر گذاشته‌اند، اما نباید فراموش کرد که حتی اکنون نیز ارزش کل بازار سرمایه ایران کمتر از ۱۰۰ میلیارد دلار است. این در حالی است که در همین تفاهم‌نامه، صحبت از اختصاص ۳۰۰ میلیارد دلار برای صندوق سازندگی ایران مطرح شده است. مقایسه این ارقام نشان می‌دهد بازار سرمایه ایران نسبت به ظرفیت‌های اقتصادی کشور و همچنین نسبت به کشورهای منطقه، همچنان بسیار کوچک است.

وی افزود: علت اصلی این وضعیت، سال‌ها تحریم و محدودیت‌های

یک کارشناس بازار سرمایه با اشاره به روند معاملات بورس پس از بازگشایی بازار، اصلاح اخیر شاخص را طبیعی دانست و گفت: بازار سرمایه پس از کاهش ریسک‌های سیاسی و رشد قابل توجه برخی نمادها، اکنون وارد مرحله‌ای از شناسایی سود شده است.

مصطفی صفاری در گفت‌وگو با ایسنا، درباره روند بازار سرمایه در هفته‌های اخیر اظهار کرد: شاخص بورس یکی از حساس‌ترین نماگرهای اقتصاد است و به‌خوبی وضعیت اقتصادی کشور را منعکس می‌کند. اگر روند ارزش بازار سرمایه را بررسی کنیم، مشاهده می‌شود که این رقم در مرداد سال ۱۳۹۹ حدود ۴۳۰ میلیارد دلار بود، اما در ادامه به دلایل مختلف کاهش یافت؛ به‌گونه‌ای که در دوره دولت شهید رئیسی به حدود ۲۳۰ میلیارد دلار رسید و هم‌زمان با آغاز به کار دولت دکتر پزشکیان نیز به حدود ۱۵۰ میلیارد دلار کاهش پیدا کرد.

وی افزود: ارزش بازار سرمایه حتی در مقطع جنگ تا حدود ۷۰ میلیارد دلار نیز افت کرد، اما اکنون دوباره به محدوده نزدیک ۱۰۰ میلیارد دلار بازگشته است. البته این رقم همچنان فاصله بسیار زیادی با هدف ۴۰۰ میلیارد دلاری دارد که از سوی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح شده و نشان می‌دهد هنوز ظرفیت رشد قابل توجهی در بازار وجود دارد.

این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به تأثیر تحولات سیاسی بر بورس گفت: شوک‌های سیاسی و اقتصادی مهم‌ترین عامل کاهش ارزش بازار در سال‌های اخیر بوده‌اند. پس از تفاهم‌نامه ۶۰ روزه، بخشی از ریسک‌های سیاسی کاهش یافت و همین موضوع موجب شد صنایعی که از جنگ آسیب ندیده بودند و حتی از رشد تورم و افزایش قیمت‌ها منتفع شده بودند، با رشد قابل توجهی مواجه شوند.

خدمات مشتری به سبک برندهای بزرگ دنیا

نویسنده: علی آل علی

این روزها وارد هر حوزه کاری که شوید، کلی رقیب بزرگ کنار خودتان خواهید دید؛ برندهایی که از سال‌ها قبل وارد بازار شده و کلی مشتری وفادار دور خودشان جمع کرده‌اند. این یک تهدید بزرگ برای شما محسوب خواهد شد؛ چراکه جلب نظر مشتریان و کسب سهمی مناسب از بازار را بدل به امری بی‌نهایت سخت برای شما خواهد کرد. این در حالی است که اگر شما چند دهه قبل وارد دنیای کسب و کار می‌شدید، اصلا خبری از این چالش‌ها نبود. درست به همین خاطر برخی از کارآفرینان دائما نسبت به ورود به عرصه کارآفرینی تردید دارند. البته رقبای بزرگ همیشه مانعی در برابر شما نیستند. مثلا می‌توانید از تجربه یا عملکرد آنها در حوزه‌های مختلف سود ببرید. اینطور تجربه حضور در یک کلاس فوق‌العاده ارزشمند به طور رایگان را پشت سر می‌گذارید. همین حوزه خدمات مشتری را در نظر بگیرید؛ سالانه کلی از استارت‌آپ‌ها به دلیل ناتوانی در ارائه کیفیت مناسب در این حوزه با شکست‌های سنگین رو به رو می‌شوند. درست به همین خاطر استفاده از الگویی مناسب برای ارائه این خدمات ارزشی معادل کشف یک معدن طلا دارد!

بی‌شک کمتر کسی در دنیا رازهای مهم یک کار را همینطور صاف و ساده در اختیار شما قرار خواهد داد. به همین خاطر ما در این مقاله قصد داریم شما را به یک کلاس درس بزرگ دعوت کنیم. اشتباه نکنید، اینجا خبری از درس و دانشگاه به سبک سنتی نیست. در عوض همه چیز با مثال‌های جذاب پیش می‌رود؛ آن هم از برندهای بزرگ و موفق دنیا.

شما در این مقاله نه تنها با مفهوم بندی درون خدمات مشتری آشنا می‌شوید، بلکه تجربیات برندهای بزرگ را نیز دم دست‌تان خواهید داشت. اینطوری آمادگی بیشتری برای ارائه خدمات مشابه به مشتریان خود و خودنمایی در بازار خواهید داشت. خوب اجازه دهید با همین توضیحات برویم سراغ اصل ماجرا.

خدمات مشتری چیست؟

قبل از اینکه باعجله سراغ مثال‌هایی از برندهای بزرگ دنیا برویم، باید تکلیف یک نکته را روشن کنیم. وقتی درباره خدمات مشتری حرف می‌زنیم، منظورمان دقیقا چیست؟ خوب این روزها افراد از یک مفهوم واحد برداشت‌های متفاوتی دارند. همین امر موجب تعریف گوناگون از یک پدیده می‌شود. ما برای اینکه جلوی چنین شلختگی و هرج و مرجی را بگیریم، در اینجا سراغ یک ایده ساده‌تر رفته‌ایم و آن ارائه یک تعریف جامع است. در یک نگاه کلی، خدمات مشتری در واقع تمام تعاملات میان مشتریان با برند شما را شامل می‌شود. از جست‌وجو در سایت برند گرفته تا نهای خرید و حتی تماس با تیم پشتیبانی برای آگاهی از نحوه استفاده درست از یک محصول، همه و همه در قالب خدمات مشتری جای می‌گیرد. شما در این حوزه نمی‌توانید همینطور بی‌مقدمه یا سر به هوا جواب مشتریان را دهید؛ چراکه انتظارات آنها خیلی بیشتر از اینهاست.

همانطور که از تعریف بالا می‌شود حدس زد، خیلی وقت‌ها خدمات مشتری اصلا رابطه مستقیمی میان شما و مشتریان نیست. مثلا تجربه استفاده از راحت و بی‌دردسر از سایت برند الزاما کارشناس‌های شرکت را درگیر نمی‌کند. با این حال نقش مهمی در ذهنیت افراد نسبت به یک برند خواهد داشت. به همین خاطر شما باید از همه جهات کارتان را محکم و بدون ایراد جلو ببرید، وگرنه همیشه هشت‌تان گرو نه‌تان خواهد بود.

شاید پیش خودتان بپرسید اصلا چرا باید خدمات مشتری با کیفیت به مشتریان ارائه کرد. خوب جواب این سوال یکی از کوتاه‌ترین‌ها در کتاب گینس محسوب می‌شود؛ چراکه خدمات مشتری خوب در واقع مشتریان را را به خرید بیشتر ترغیب می‌کند. به علاوه، شما در این میان شهرت خوبی نیز در بازار پیدا می‌کنید. این امر به نوبه خود میزان فروش شما را تقویت خواهد کرد. ماجرا جالب سازنده؟

خدمات مشتری به سبک برندهای بزرگ

حالا که با تعریف خودمانی خدمات مشتری و اهمیتش به طور خلاصه آشنا شدیم، نوبتی هم باشد باید برویم سراغ بخش آکشن و هیجان‌انگیز ماجرا. خوب شما که تا اینجا نمانده‌اید تا فقط یک تعریف ساده دستگیرتان شود! ما در ادامه سعی می‌کنیم کم و کیف خدمات مشتری برندهای بزرگ را به طور کاملا خودمانی با شما در میان بگذاریم. پس اصلا لازم نیست نگران پیچیدگی یا سختی‌های این حوزه باشید. در عوض حواس‌تان را جمع کنید تا هر جا نکته‌ای به دردتان خورد، در کسب و کارتان پیاده سازید.

ایکیا (IKEA): مهربان مثل مادر!

اگر شما حتی یک بار پای‌تان به فروشگاه‌های ایکیا باز شده باشید، خیلی خوب می‌دانید نه فقط با یک کسب و کار، بلکه تجربه‌ای تمام عیار رو به رو هستید. درست به همین خاطر خیلی از مردم در سراسر دنیا حاضر به عوض کردن محصولات این برند با بهترین گزینه‌های دنیا نیز نیستند. یکی از نوآوری‌های جالب این برند در زمینه خدمات مشتری مربوط به استفاده از فناوری واقعیت افزوده برای نمایش ظاهر محصولاتش است. نکته جالب اینکه ایکیا از یک دهه قبل چنین نوآوری را کلید زده و هنوز هم بدان متعهد است. اینطوری مشتریان قبل از نهایی ساختن خرید امکان مشاهده نمای ظاهری محصولاتشان را خواهند داشت.

نکته دیگری که در این میان خودنمایی می‌کند، تجهیزات رفاهی تمام فروشگاه‌های این برند است. از کافه‌های جمع و جور گرفته تا اتاق مخصوص بازی کودکان، همگی برای راحتی بیشتر مشتریان طراحی

شده است. به طوری که کسی هنگام خرید احساس بدی نداشته باشد.

رفتار حرفه‌ای کارکنان ایکیا حتی خارج از محیط کار نیز به چشم می‌خورد؛ چراکه یکی از اجزای اصلی فرهنگ سازمانی این برند سوئدی همراهی با مشتریان تحت هر شرایطی است. بنابراین حتی اگر یک دهه قبل هم محصولی از این برند خریده باشید، بازهم ایکیا خودش را متعهد به ارائه خدمات درجه یک به شما می‌داند. کافی است این میزان از تعهد را با قفس در رفتن‌های گاه و بی‌گاه برندهای دیگر از زیر مسئولیت‌شان مقایسه کنید. آن وقت دلیل محبوبیت بی‌چون و چرای ایکیا را بهتر متوجه خواهید شد.

میل چیمپ (MailChimp): ایمیل مارکتینگ به سبکی متفاوت

وقتی صحبت از ایمیل مارکتینگ می‌شود، هیچ‌کس

غول‌های صنعت خرده‌فروشی آنلاین مسیر دیگری را طی می‌کنند. این برند به جای اینکه تیمی بزرگ از کارشناس‌ها کنار خودش داشته باشد، بر روی ایجاد فضای مناسب برای تعامل میان مشتریانش تاکید دارد. اینطوری مشتریان به طور خودکار امکان رفع مشکلات یکدیگر را پیدا می‌کنند. در این میان تنها کاری که شایفای به خوبی انجام می‌دهد، توسعه بستر مورد نظر برای دسترسی تمام مشتریان به آن است.

همانطور که می‌بینید، خدمات مشتری گاهی نه تنها امر پرهزینه‌ای نیست، بلکه با هوشمندی تمام کاملا مقرون به صرفه تمام خواهد شد. این در حالی است که بسیاری از کسب و کارها برای اثرگذاری بهتر بر روی مشتریان نیاز به صرفه‌های کلان حس می‌کنند.

یادتان باشد، امروزه مشتریان به میزان ولخرجی شما در بازار نگاه نمی‌کنند. در عوض این هوشمندی‌تان در صرف

گوگل: مثل همیشه عالی!

هرجا که پای یک فناوری تازه و انقلابی در میان باشد، ردپای از گوگل نیز به چشم خواهد خورد. خوب مگر می‌شود دنیای دیجیتال را بدون گوگل تصور کرد؟ شما را نمی‌دانم، اما برای من که دنیای بدون گوگل جای ترسناکی به حساب می‌آید.

صرف نظر از محصولات حیرت‌انگیز گوگل، این برند در زمینه خدمات مشتری نیز حرف‌های زیادی برای گفتن دارد. آنها در وهله نخست دنبال ایجاد یک انجمن جهانی برای پاسخگویی سریع کاربران به سوالات هم رفته‌اند. خوب امروزه خیلی از مردم تجربه مهارت‌شان در زمینه IT به طور چشمگیری افزایش یافته است. در کنار این مسئله کارشناس‌های گوگل نیز همیشه از میان بهترین نیروی‌های ممکن انتخاب می‌شوند. درست به همین دلیل شما همیشه امکان کسب بهترین اطلاعات ممکن

هزینه‌هاست که آنها را میخوب خواهد کرد. شایفای به همین دلیل یکی از برندهای محبوب هم برای مشتریان هم و هم برای خرده‌فروشی‌های کوچک است. همانطور که می‌شود حدس زد، یک ایده ساده طوری مشتریان را میخوب کرده که دیگر کسی حاضر نیست خدمات شایفای را با بقیه رقبا مقایسه کند.

اپل: سبب دوست‌داشتنی!

خرید برخی از محصولات به دلیل ماهیت پیچیده‌ای که دارند، اصلا ساده نیست. مثلا گوشی‌های هوشمند گاهی اوقات ایراداتی پیدا می‌کنند که برای آدم بی‌نهایت عجیب به نظر می‌رسد. اگر در چنین شرایطی یک کارشناس یا راهنمای خوب بغل دست‌مان نباشد، کارمان زار خواهد شد. این دقیقا همان مسئله‌ای است که مدیران اپل از همان روز اول درک کرده‌اند. درست به همین خاطر همیشه بهترین کارشناس‌های صنعت دیجیتال را کنار خودشان داشته‌اند.

امروزه شما هر مشکلی با محصولات اپل داشته باشید، مطمئنا در سایت این برند کلی مطلب درباره‌اش پیدا خواهید کرد. به علاوه، کارشناس‌های شرکت نیز مطالب مختلفی در این حوزه نوشته‌اند و همیشه آماده مکالمه مستقیم با شما هستند. شاید فکر کنید تماس تلفنی یا چت آنلاین با کارشناس‌های اپل مثل شرکت در یک کلاس بی‌نهایت خشک خواهد بود. این در حالی است که آموزش کارشناس‌های موردنظر طوری انجام شده که حتی سخت‌ترین مفاهیم ممکن را نیز به ساده‌ترین شکل توضیح می‌دهند، بنابراین اصلا لازم نیست نگران این مسئله باشید.

اگر تجربه حضور در فروشگاه‌های اپل را داشته باشید، محیطی بی‌نهایت خودمانی را تجربه خواهید کرد. این نکته به شما کمک می‌کند تا بدون هیچ روبری‌استی سوالات‌تان را مطرح کرده و جواب‌های کاربردی بگیرید. شما را نمی‌دانم، اما من که بارها و بارها به خاطر خجالت کشیدن از دیگران سوالاتم را کنار گذاشتم. این دقیقا همان نکته‌ای است که اپل سعی کرده در فروشگاه‌های خود کنار بگذارد. درست به همین دلیل فضای اینجا بی‌نهایت ساده و دلنشین است. به طوری که فرق میان مهندس‌های حرفه‌ای با آدم‌های تازه‌کار را اصلا متوجه نخواهید شد.

گاهی اوقات برندها لازم نیست حتما مشکل مشتریان را فوراً حل کنند. همین که گوش شنوایی برای درد و دل مشتریان به چشم خواهد بود. اینطوری دست‌کم به هیجان و استرس آنی مشتریان تخلیه می‌شود، بنابراین شما فرصت بهتری برای بررسی اوضاع در عین حفظ مشتریان‌تان خواهید داشت. این نکته‌ای است که معمولا خیلی از برندها به آن توجه نمی‌کنند. به همین خاطر دانما با مشتریان ناراضی رو به رو هستند.

اگر دوست ندارید همیشه مشتریان از دست شما عصبانی باشند، باید خیلی زود استراتژی مشابه آمازون در پیش بگیرید. بی‌شک همه برندها در بازار مشکلاتی دارند. با این حال تلاش شما برای رفع مشکلات گام مهمی محسوب می‌شود. اینطوری دست‌کم اعتماد مشتریان را حفظ خواهید کرد.

سامسونگ: پیش به سوی دیجیتالی شدن

سامسونگ برندی است که تقریبا هر محصول دیجیتالی که فکرش را بکنید، تولید می‌کند. همین امر موجب شده سود سالانه این غول کره‌ای سر به فلک بکشد. البته در این میان رضایت بالای کاربران از محصولات این برند نیز بی‌تاثیر نیست. درست به همین خاطر در طول سال‌های اخیر خیلی از استارت‌آپ‌ها سراغ تقلید از الگوی این برند رفته‌اند. به این صورت که تداوم را در محور توجه قرار داده‌اند.

صرف نظر از تداوم خدمات در دنیای آنلاین، سامسونگ یک محور مهم دیگر نیز دارد و آن دیجیتالی کردن خدماتش است. آیا شما تا حالا از کسی شنیده‌اید که تجربه تعامل رو در رو با کارکنان سامسونگ را داشته باشد؟ دلیل این معما تلاش سامسونگ برای بازنمایی هویت دیجیتالی‌اش به بهترین شکل ممکن است. به همین خاطر دور خیلی از پیشفرض‌ها را خط کشیده و حالا فقط به صورت دیجیتالی با مشتریانش در ارتباط است. امروزه مشتریان انتظارات زیادی از برندها دارند. قبول دارم گاهی اوقات این انتظارات خیلی عجیب به نظر می‌رسد، اما شما چاره‌ای به غیر از برآورده کردن آنها ندارید. در این میان هماهنگی میان حوزه کاری و نحوه خدمات یک برند اهمیت محوری دارد. مثلا اگر همین سامسونگ همچنان به شیوه سنتی خدمات مشتری ارائه می‌کرد، احتمالا خیلی زود مشتریان پرتعدادش را از دست می‌داد. دلیل این امر ناهماهنگی میان وضعیت یک برند با ساز و کارهای اساسی‌اش است.

امروزه شما لازم نیست نگران از کار افتادن خدمات پس از فروش یا سرویس‌های جانبی محصولات سامسونگ باشید. این برند بعد از دهه‌ها فعالیت در بازار به خوبی نشان داده به این سادگی قید مشتریانش را نمی‌زند. به همین خاطر همیشه در میان گزینه‌های مختلف برتری قابل ملاحظه‌ای دارد.

تویوتا: هر مشکل یک راه حل!

ماشینی که هیچ عیب و ایرادی نداشته باشد در طول تاریخ اصلا تولید نشده است. هر ماشینی که آدم‌ها حساسی روی آن حساب باز می‌کنند، بالاخره یک مشکلی دارد. به علاوه، بعد از مدتی استفاده نوبت به تعمیر و خدمات جانبی می‌رسد. این درست همان جایی است که برندها عیار خودشان را نشان می‌دهند. تویوتا به عنوان یک برند پیشرو در صنعت خودروسازی سال‌هاست محبوبیت زیادی در میان مشتریان کسب کرده است. تا جایی که خیلی‌ها ماشین‌های این برند را «بی‌عیب و نقص» می‌دانند.

بی‌شک تعبیر بالا همراه با اغراق زیادی است، اما کیفیت ساخت و از همه مهمتر خدمات بی‌نظیر این برند در این حوزه بی‌تاثیر نیست. به طوری که خیلی از مشتریان حاضر به عوض کردن تویوتا با هیچ برند دیگری نیستند. ماجرا از این قرار است که تویوتا علاوه بر خدمات مربوط به تعمیر و نگهداری خودرو، ضمانت‌هایی برای تعویض بی‌قید و شرط محصولاتش نیز دارد. این امر در کنار عمر بالای محصولات موجب شده کمتر کسی از این برند ناراضی باشد.

اگر شما به دنبال ارائه خدمات مشتری در سطح جهانی هستید، باید کمی هم روی کیفیت محصولات‌تان کار کنید. خوب یک محصول به درد نخور هر چقدر هم که خدمات خوبی داشته باشد، بازهم دل مشتریان را به دست نخواهد آورد. پس قبل از هر چیز باید فکری به حال خدمات این حوزه کنید، وگرنه کلاه‌تان پس مگره خواهد بود.

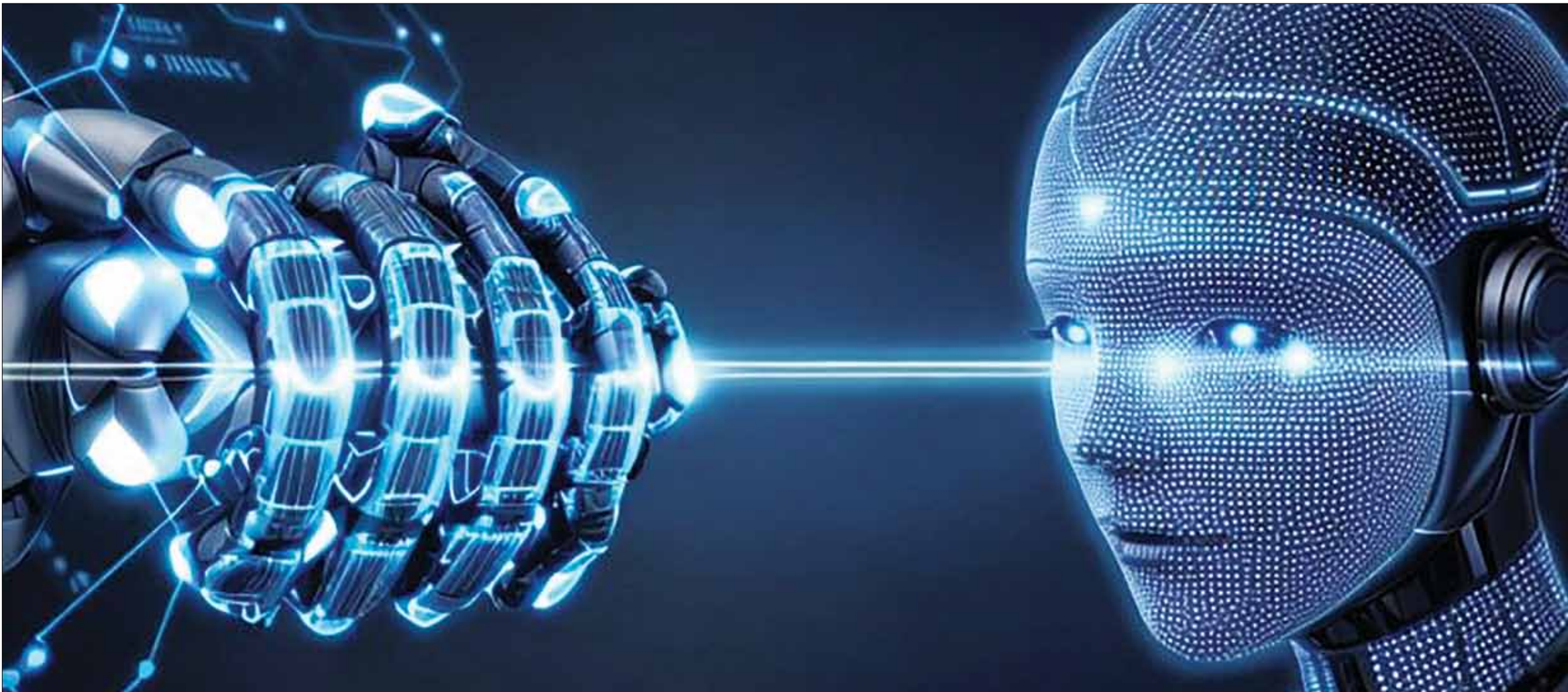
سختن پایایی

کسب و کارها برای ارائه خدمات مشتری به طور اصولی کلی مثال درجه یک دور و برشان دارند. ما در این مقاله سعی کردیم برخی از این مثال‌ها را به طور دقیق زیر ذره بین ببریم. این امر به شما کمک می‌کند تا با چالش‌های کمتری خدمات‌تان را به سطح جهانی برسانید.

یادتان باشد، بهسود وضعیت خدمات مشتری یک فرآیند دائمی است. پس نباید هیچ وقت آن را متوقف کنید؛ چراکه دنیای کسب و کار دائما در حال تحول است، بنابراین همین حالا هر فکر و خیالی در این رابطه را دور بریزید، وگرنه دیر یا زود نسخه برنداتان پیچیده خواهد شد! من و همکارانم در روزنامه فرصت امروز امیدواریم نکات مورد بحث در این مقاله کمکی هرچند کوچک به شما برای آشنایی با اصول استاندارد خدمات مشتری کرده باشد. مثل همیشه اگر سوالی در این رابطه داشتید، کارشناس‌های ما همیشه آماده کمک به شما هستند. پس تعارف را کنار گذاشته و با ما در ارتباط باشید.

منابع:
<https://www.bluleadz.com/blog/companies-with-the-best-customer-service>
<https://www.indeed.com/career-advice/career-development/example-of-customer-service>

چالش‌های هوش مصنوعی برای جوامع بشری

نویسنده: علی آل علی

ظهور یک فناوری تازه همیشه با استقبال عمومی همراه نمی‌شود. گاهی اوقات کسانی که با شیوه‌های سابق اسم و رسمی برای خودشان به دست آورده‌اند، از این توسعه تکنولوژی ناراضی می‌شوند. به علاوه، دگرگونی جوامع در پی نوآوری‌های مختلف نیز فرآیند ساده‌ای نیست. اغلب ما داستان‌های زیادی درباره مقاومت و نگرانی مردم در دهه‌ها و حتی سده‌های گذشته در مواجهه با فناوری‌های تازه شنیده‌ایم. حالا نوبتی هم باشد، هوش مصنوعی در کانون توجه قرار دارد.

احتمالا شما هم تا حالا گه گاهی از ابزارهای هوش مصنوعی استفاده کرده‌اید. در این صورت خیلی خوب با زیر و بم آنها آشنا هستید. البته هنوز ابعاد زیادی از این فناوری هست که برای انسان‌ها به طور کامل ناشناخته است. همین امر نگرانی‌های زیادی در میان گروه‌های اجتماعی ایجاد کرده است. خوب اصلا آینده بشر با چاشنی هوش مصنوعی چه شکلی خواهد بود؟

اولین ایده‌ای که در رابطه با آینده هوش مصنوعی به ذهن آدم می‌رسد، سناریوهای علمی-تخیلی درباره نبرد میان انسان و ربات‌هاست. خوب همه ما این سناریوهای سینمایی را بارها و بارها دیده‌ایم. این در حالی است که برخی از کارآفرینان دائما در تلاش برای رفع نگرانی‌ها در این حوزه هستند. خوب هر چقدر هم این نکات قابل درک باشند، باز هم چیزی از نگرانی‌های اینچینی کم نخواهد کرد.

شاید اسطوره نبرد میان انسان و ربات‌های هوشمند خیلی واقعی به نظر نرسد، اما چالش‌های اساسی در مسیر این فناوری اصلا کم نیست. درست به همین خاطر ما در روزنامه فرصت امروز قصد داریم در این مقاله برخی از چالش‌های هوش مصنوعی برای آینده بشر را زیر ذره بین ببریم. اینطوری شما فرصت کافی برای درک هرچه دقیق‌تر این فناوری تازه خواهید داشت. شاید هم بعضی از این نگرانی‌ها به راحتی حل و فصل شود. شما در این مقاله یاد می‌گیرید چطور هر فناوری تازه مشکلاتی را نیز به همراه دارد. به علاوه، مشکلات مورد نظر گاهی اوقات موجب نگرانی شدید مردم می‌شود. خوب اجازه دهید با هم مقدمه کوتاه، یک راست برویم سراغ اصل ماجرا.

چالش‌های هوش مصنوعی

آیا تا حالا برای شما پیش آمده ترس‌های کاملاً بی‌پایه و اساس داشته باشید؟ مثلاً من هنوز هم از محیط‌های تاریک خوشم نمی‌آید. شاید این ترس بی‌پایه و اساس باشد، اما میلیون‌ها نفر در سراسر دنیا با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. ترس از هوش مصنوعی بی‌شک تا این اندازه بی‌پایه و اساس نیست، اما اگر شما کمی دقت کنید، محورهای اصلی آن به خوبی قابل شناسایی خواهد بود. پس خودتان را آماده کنید تا مهمترین چالش‌ها و ترس‌ها نسبت به هوش مصنوعی را به اتفاق یکدیگر مرور کنیم.

بیکاری گسترده؛ تهدیدی بی‌نهایت ترسناک

هوش مصنوعی برای بسیاری از مردم یک رقیب جدی محسوب می‌شود. مثلاً ابزاری را در نظر بگیرید که بدون نیاز به زمان زیاد تمام محاسبات حسابداری را انجام دهد. تازه برای این ابزار خستگی هم معنا ندارد. کافی است خودتان را جای یک کارآفرین قرار دهید؛ آیا در این شرایط شناسی برای حسابداری‌های عادی قائل خواهید بود؟ این سوالی است که بسیاری از کارآفرینان باید به طور جدی به آن فکر کنند.

بی‌شک بیکاری برای همه مردم کابوسی وحشتناک محسوب می‌شود. با این حال هوش مصنوعی قرار نیست همه را از دم بیکار کند. قبول دارم برخی از حوزه‌ها دچار رقابت سنگینی با هوش مصنوعی می‌شود، اما شما قرار نیست کارتان را به طور جدی تغییر دهید.

مهمترین مسئله درباره هوش مصنوعی ورود آن به حوزه‌هایی است که نیاز به مهارت تخصصی بی‌نهایت زیاد ندارد. خوب شما هنوز هم می‌توانید به عنوان یک مدیر یا طراحی استراتژی بازاریابی به کار خود ادامه دهید. با این حال کارهای دست و پاگیری که مهارت زیادی هم نمی‌خواهد، به مرور از دست انسان‌ها خارج می‌شود.

ما در روزنامه فرصت امروز نوع نگاه به هوش مصنوعی را در درک تهدیدها بی‌نهایت موثر می‌دانیم. شما نمی‌توانید هوش مصنوعی را دائما نوعی تهدید قلمداد کرده و انتظار موفقیت‌های بزرگ داشته باشید. یادتان باشد، هوش مصنوعی در واقع یک ابزار است. این ابزار به شما برای رسیدگی بهتر به کارها کمک خواهد کرد، نه چیزی دیگر!

با توجه به زاویه دید بالا، هوش مصنوعی فقط کارها را ساده‌تر می‌کند، بنابراین لازم نیست نگران از دست رفتن تمام کارها در دنیای کسب و کار باشید. این امر به شما کمک می‌کند تا بدون استرس از مزایای هوش مصنوعی استفاده کرده و کارتان را سامان بخشید.

افزایش نابرابری: تکلیف درآمدها چه می‌شود؟

هوش مصنوعی در بسیاری از اوقات به افراد برای افزایش کیفیت کار یا حتی کسب درآمد بدون نیاز به زحمت زیاد کمک می‌کند. شاید این نکته برای بسیاری از مردم دنیا بی‌نهایت جذاب به نظر برسد، اما در سطحی کلان موجب بروز هرج مرج می‌شود. خوب تکلیف درآمد ناشی از هوش مصنوعی چه خواهد شد؟

یادتان باشد، امروزه همه مردم دنیا نمی‌توانند از هوش مصنوعی استفاده کنند. اصلا در برخی از کشورها هنوز پشتیبانی از هوش مصنوعی معنایی ندارد. احتمالا شما هم هنگام استفاده از برخی ابزارهای هوش مصنوعی با پیام اعصاب خردکن «این ابزار در کشور شما سرویس‌دهی ندارد» رو به رو شده‌اید. خوب وقتی برخی از مردم دنیا شناسی برای استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی نداشته باشند، رقابت در دنیای کسب و کار هر روز ناعادلانه‌تر خواهد شد. به طوری که پس از مدت زمانی کوتاه شما دیگر هیچ شناسی برای رقابت با کسانی که انواع ابزارها دم‌دستان است، نخواهید داشت.

بی‌شک افزایش نابرابری در پی استفاده گسترده از هوش مصنوعی تهدید کاملاً جدی محسوب می‌شود. این نکته به شما برای تعامل با مخاطب هدف کمک ویژه‌ای کرده و کارتان را بی‌نهایت ساده می‌سازد. ترجمه دیگر این اتفاق، افزایش زمان خالی برای کارآفرینان و به طور کلی مردم است. با این حال در سوی دیگر مردم سایر کشورها باید همچنان به شیوه سنتی کارشان را دنبال کنند. این همان نکته‌ای است که موجب بروز مشکلات زیادی از نظر اخلاقی و اقتصادی می‌شود.

راستش را بخواهید، هنوز جواب روشنی در قبال مشکلات مربوط به نابرابری وجود ندارد. بشر از دیرباز در تلاش برای رفع این مشکل بوده و همچنان موفقیت زیادی کسب نکرده است. با این حال قرار نیست همیشه هوش مصنوعی به مثابه ابزاری در دست برخی از مردم باقی بماند. بسیاری از شرکت‌های توسعه‌دهنده هوش مصنوعی همین حالا نیز با انتقادات فراوانی به خاطر بی‌توجهی به برخی از کشورها رو به رو هستند. به همین خاطر امیدواری‌های زیادی برای توسعه دسترسی به این ابزارها وجود دارد. این امر به شما کمک خواهد کرد تا کارتان را بی‌نهایت ساده‌تر دنبال کنید.

انسانیت و اخلاق؛ مایشین‌ها چه درکی از اخلاق خواهند داشت؟
خیلی وقت‌ها پژوهشگران نسبت به خالی شدن جوامع از اخلاق و انسانیت هشدارهای جدی می‌دهند. این نکته مخصوصاً به جامعه یا محیطی خاص نیست. زندگی در شرایطی که هیچ‌کس حد و مرزهای انسانی را رعایت نمی‌کند، بی‌نهایت سخت و بیشتر شبیه نوعی کابوس خواهد بود. درست به همین خاطر ظهور هوش مصنوعی این سوال را به همراه داشته که آیا ربات‌ها درکی از تعاملات انسانی و قواعد آن دارند؟ این سوالی است که بسیاری از افراد هنوز درگیرش هستند. درست به همین خاطر کمتر کسی حاضر به اظهار نظر جدی درباره هوش مصنوعی است. اگر بخواهیم از نقطه نظر تکنیکی ماجرا را بررسی کنیم، هوش مصنوعی توانایی بسیار خوبی برای شبیه‌سازی رفتار انسان دارد. با این حال فرایند تجزیه و تحلیل و تجربه احساسات امری است که هیچ ابزاری توانایی عرض اندام در آن را ندارد.

نکته بالا برای بسیاری از کارشناس‌ها و ناظران دلپره‌آور است. اگر هوش مصنوعی از قصد طوری طراحی شود که هیچ معادله اخلاقی را رعایت نکند، چه؟ آن وقت کلاه همه ما پس معرکه خواهد بود.

احتمالا شما هم در شبکه‌های اجتماعی محتوای مربوط به توصیه‌های غیراخلاقی یا محتوای نژادپرستانه مربوط به ربات‌های دارای هوش مصنوعی را مشاهده کرده‌اید. خوب در این صورت شما نمی‌توانید نسبت به خطر زوال انسانیت و اخلاق در پی توسعه هوش مصنوعی بی‌توجه باشید. خوشبختانه در طول یک سال اخیر بسیاری از توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی محدودیت‌های زیادی برای پاسخگویی ابزارشان به سوالات چالش‌برانگیز یا غیرقانونی اعمال کرده‌اند. با این حال صرف توانایی چنین ابزارهایی برای تجزیه و تحلیل این مدل سوالات نگران‌کننده است. به طوری که خیلی‌ها استفاده گسترده از هوش مصنوعی را نوعی خطر فوری قلمداد می‌کنند. ماجرا هرچه باشد، باید منتظر واکنش‌های بعدی توسعه‌دهندگان باشیم. بی‌شک کسی دوست ندارد در محیطی فاقد از انسانیت زندگی کند. به علاوه، اگر هوش مصنوعی سویه بسیار خطرناکی داشته باشد، خیلی زود از نظر قانونی دولت‌ها نیز وارد عمل خواهند شد. خوب حفظ امنیت کشورها که شوخی‌بردار نیست!

خطای اتوماتیک: حتی هوش مصنوعی نیز خطا می‌کند!

هوش مصنوعی معمولاً به خاطر توانایی‌اش در پردازش داده‌های گسترده در کمترین زمان ممکن شناخته می‌شود. انکار که این ابزارها به کارآفرینان

برای تجربه‌ای بی‌دردسر کمک کرده و اوضاع‌شان را همیشه بهتر می‌کند. در این میان کسی توجه زیادی به خطاهای هوش مصنوعی ندارد. یک نمونه ساده در این میان خطای ابزار جمینای (Gemini) است. این ابزار که محصول گوگل است، در بسیاری از اوقات ادعاهای بی‌سند و مدرکی را مطرح می‌کند. بسیاری از پژوهشگران نسبت به استقبال عمومی دانشجویان از این ابزار و تاثیر مخربش بر علم و دانش هشدارهای زیادی داده‌اند. با این حال کمتر کسی به معنای واقعی کلمه به این هشدارها گوش می‌دهد.

هوش مصنوعی حتی اگر توانایی و ظرفیت پردازش بسیار بیشتری از انسان داشته باشد، باز هم یکجا خطا خواهد داشت. خوب مگر ابزار یا محصول بی‌عیب و نقص در دنیا وجود دارد؟ این سوالی است که تکلیف بسیاری از مشکلات در دنیای کسب و کار را روشن خواهد کرد. درست به همین خاطر ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم شما باید قبل از هر کاری نسبت به استفاده از ابزارهای تازه با چشم و گوش باز توجه داشته باشید. کم نیستند کارآفرینانی که برخی از کارهای مربوط به کسب و کارشان را به طور کامل برعهده هوش مصنوعی گذاشته‌اند. باور کنید یا نه، این اعتماد کامل بالاخره کار دست برندها می‌دهد. همانطور که قبلاً گفتیم، هوش مصنوعی برای کمک به کارآفرینان و به طور کلی مردم وارد میدان شده و قرار نیست کاملاً جای شما را بگیرد. خوب اگر اینطوری بود، دیگر کارآفرینی معنایی نداشت.

توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی نسبت به خطاهای این حوزه آگاهی دقیق دارند. آنها همیشه به دنبال کاهش این خطاها هستند. با این حال شما نمی‌توانید نسبت به این موضوع کاملاً بی‌توجه باشید؛ چراکه خیلی زود شرایطتان در بازار را به طور قابل ملاحظه‌ای دشوار خواهد کرد. ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم در آینده خطاهای هوش مصنوعی از این هم کمتر خواهد شد. با این حال شما می‌توانید با استفاده از نکات مربوط به این حوزه با کمی احتیاط بیشتر مسیرتان به سوی توسعه کسب و کار در دنیای هوشمند را طی کنید. یادتان باشد، در این حوزه نباید به هیچ‌کس یا ابزاری اعتماد کنید، وگرنه کلاه‌تان پس معرکه خواهد بود.

یکی از نکات کلیدی درباره خطای ربات‌های هوشمند مربوط به بحث نژادپرستی است. خوب امروزه دولت‌ها در سطحی وسیع برای مقابله با این پدیده در تلاش هستند. با این حال گزارش‌های زیادی از جت‌چی بی تی مینی بر پاسخ‌های نژادپرستانه وجود دارد. این نکته در حالی است که توسعه این خدمات باید کاملاً برابر و به دور از تبعیض صورت گیرد. همین امر تردیدهای زیادی در میان مردم ایجاد کرده است.

یک فرض درباره دلیل این نژادپرستی‌ها اتکای هوش مصنوعی بر یادگیری ماشینی است. این یعنی هوش مصنوعی هر آنچه در روابط انسان‌ها جریان دارد، یاد می‌گیرد. از آنجایی که نژادپرستی بخشی از دنیای امروز ما محسوب می‌شود، مقابله با آن نیز کاری نیست که هوش مصنوعی انجام دهد، بنابراین جوامع انسانی یا سازمان‌های جهانی باید عملکرد بهتری در این حوزه داشته باشند.

امنیت سایبری: اطلاعات‌مان چه می‌شود؟

آیا تا حالا با خودتان فکر کرده‌اید هوش مصنوعی با این همه اطلاعاتی که از کاربران می‌گیرد، چه خواهد کرد؟ اصلا اطلاعات به کنار، این ابزارها با هوش بالایی که دارند، به مرور زمان شناخت خوبی از هر کاربر پیدا می‌کنند. آن وقت با کمی چاشنی بدبینی کلی فاجعه در انتظارمان خواهد بود.

نکته‌ای که در این میان باید بدان توجه کرد، گزارش‌های منظم شرکت‌های توسعه‌دهنده هوش مصنوعی است. بی‌شک ابزارهای بی‌نام و نشان نیز در این میان وجود دارد، اما برندهایی مثل گوگل یا ایکس بید است اعتبارشان را اینطوری به خطر بیندازند. البته این مجوزی برای اعتماد کامل به چنین برندهایی نیست. مسئول مربوط به امنیت سایبری در دنیای کسب و کار و آنلاین سابقه طولانی دارد. از وقتی همه چیز با موج دیجیتالی شدن همراه شد، دیگر کسی نتوانست در برابر خطرات آن مقاومت آشکاری نشان دهد. باور کنید یا نه، امروزه خیلی از موسسات امنیت سایبری توانایی تضمین کامل امنیت اطلاعات را ندارند. به همین خاطر باید کمی نسبت به عملکردمان در رابطه با این ابزارها تجدیدنظر کنیم؛ چراکه اصلا بعید نیست این ابزارها دوست‌های واقعی ما نباشند.

اگر شما تازه با دنیای هوش مصنوعی آشنا شده‌اید، احتمالا هنوز کلی چالش و تهدید هست که روح‌تان هم از آن خبر ندارد. درست به همین دلیل باید طوری رفتار کنید که مشکلات زیادی برای‌تان روی ندهد، وگرنه

کلاه‌تان پس معرکه خواهد بود.

یکی از کارهای خطرناکی که برندها در طول سال‌های اخیر انجام می‌دهند، استفاده از هوش مصنوعی برای امنیت سایبری است. شاید این امر جذاب به نظر برسد، اما ما در روزنامه فرصت امروز در شرایط کنونی اصلاً آن را توصیه نمی‌کنیم. این شرایط به شما برای تعامل با مخاطب هدف کمکی نخواهد کرد؛ چراکه خود این ابزار منبع درز اطلاعات محسوب شده و هنوز بسیاری از کارشناس‌های امنیتی بدان اعتماد کامل ندارد.

کنترل هوش مصنوعی: آیا واقعا ممکن است؟

هوش مصنوعی طوری به رشد و توسعه ادامه می‌دهد که برای خیلی‌ها سوال‌برانگیز شده است. آیا به نظر شما بعید نیست هوش مصنوعی از کنترل انسان خارج شود؟ آن وقت ما می‌تایم و کلی چالش در راستای حفظ سلامت و امنیت خودمان.

بی‌شک ترس از هوش مصنوعی امری نیست که خیلی بی‌دلیل و منطقی باشد. با این حال مسئله مربوط به کنترل این ابزار مهمتر از بقیه ترس‌هاست. در این راستا شما باید خودتان را برای مواجهه با کلی چالش ریز و درشت آماده کنید.

درز اطلاعات کاربران در شبکه‌های اجتماعی تجربه بسیار بدی برای کارآفرینان محسوب می‌شود. این امر موحی از بی‌اعتمادی نسبت به دنیای آنلاین را به همراه داشته است. به همین خاطر برخی از افراد حتی امروزه نیز از این ابزارها دل خوشی ندارند.

کنترل هوش مصنوعی امری است که ارزش تأمل بیشتر را دارد. براساس آنچه شرکت‌های توسعه‌دهنده این ابزارها می‌گویند، کسی قرار نیست کنترل کلی این ابزارها را در دست داشته باشد. با این حال چشم‌پوشی از حجم وسیعی از اطلاعات کاربران کمی بعید به نظر می‌رسد. این نکته به خودی خود تهدیدات امنیتی را به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش خواهد داد. درست به همین دلیل شما باید خودتان را برای رویارویی با مشکلات این حوزه آماده کنید؛ وگرنه همه چیز از دست‌تان در خواهد رفت.

یادتان باشد، شما تنها کسانی نیستید که رویای استفاده از هوش مصنوعی در کسب و کارتان را دارید. بسیاری از هرکس نیز به دنبال دسترسی به اطلاعات ارزشمند شما هستند. اگر هوش مصنوعی روزنه عبوری برای هرکس داشته باشد، آن وقت اعتماد کامل به چنین ابزارهایی مثل خودکنشی خواهد بود. دست‌کم تا آن زمان نباید از اعتماد کامل به این ابزارها حرف زد؛ چراکه در درسهای زیادی برای آدم‌ها به همراه خواهد داشت.

سخن پایانی

هوش مصنوعی فناوری مهمی محسوب می‌شود که بسیاری از افراد به آن امید دارند. با این حال اعتماد بی‌چون و چرا به این ابزارها امری نیست که شما را راحت بگذارد. این نکته برای بسیاری از کارآفرینان در درسهای بسیار زیادی به همراه خواهد داشت. به طوری که در اغلب موارد شاهد مشکلات جانبی ابزارهای موسوم به هوش مصنوعی هستیم.

ما در این مقاله سعی کردیم برخی از مهمترین چالش‌های پیش روی این ابزارها را به شما نشان دهیم. هدف ما نامید ساختن شما از تحولات آتی نبود. در عوض سعی کردیم نشان دهیم کجاها باید حواس‌تان بیشتر جمع باشد. خوب اگر شما نتوانید کارتان در دنیای کسب و کار را به خوبی جلو ببرید، خیلی زود اوضاع‌تان به هم خواهد ریخت. وقتی هم اعتماد مشتریان نسبت به شما از بین برود، دیگر هیچ شناسی برای تعامل با آنها نخواهید داشت.

هوش مصنوعی هنوز در ابتدای راه قرار دارد. بی‌شک تحولات بسیار بیشتری در این میان رو به روی ما قرار خواهد گرفت. با این حال احتیاط در استفاده از این ابزار ضروری به نظر می‌رسد. به علاوه، شرکت‌های مسئول توسعه این فناوری نیز باید حواس‌شان به مشکلات این حوزه باشد، وگرنه انباشت مشکلات روی هم به زودی همه چیز را خراب خواهد کرد. من و همکارانم در روزنامه فرصت امروز امیدواریم نکات مورد بحث در این مقاله کمکی هرچند کوچک به شما برای آشنایی با هوش مصنوعی و چالش‌های آن کرده باشد. مثل همیشه اگر سوالی داشتید، کارشناس‌های ما همیشه آماده پاسخگویی هستند.

منابع:

۱۰-top/۱۰/۲۰۱۶/https://www.weforum.org/agenda/ethical-issues-in-artificial-intelligence

۱۰/۲۰۲۰/https://news.harvard.edu/gazette/story/ethical-concerns-mount-as-ai-takes-bigger-decision-making-role

